Ը. ՏԱՐԻ 2128 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 12 ՄԵՀԵԿԱՆ 1383 — Հ. Տ. 18 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1891 — Ն. Տ. 2 ՄԱՐՏ 1891 — ՀԻՋ. 20 ՐԻՃԷՊ 1308 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خاننده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	[illegible]	[illegible]	160
»	»	Վեցամսեայ	80
»	»	Եռամսեայ	40
Գաւառաց	»	Տարեկան	200
»	»	Վեցամսեայ	100
Օտար երկիրներէ	տարեկան	ֆրանք	56
»	»	Վեցամսեայ	28

Դուրս [illegible] [illegible] վրայ և խմբագրութեան [illegible] կամ գրութիւն ետ չտրուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 18 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԵՏԵՐԻԿ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՆ Ի ՓԱՐԻԶ

Ֆրետերիկ կայսրուհին և իւր դուստր Մարկրիտ փետր. 23ին բոլոր օրն ի Վերսայլ անցուցին, և գիշերն անգլ. դեսպանատան մէջ ճաշեցին. Ի պատիւ իրենց ներկայ էին ճաշին, բաց ի դեսպան Լորտ Լիթթընէ և տիկին Լիթթընէ և իրենց դուստրէն, գերման դեսպան կոմս Միւնսթէր և իւր կին, աւստրեան դեսպանի կինը՝ կոմսուհի Հոյոս, գերման պալատականք կոմս Զէքէնտորֆ և Փերփոնչէր կոմսուհին, Պաւիերայի գործակատարն, և ականաւոր ուրիշ Անգլիացիք և Գերմանք իրենց ընտանեօք.

⁂

Պերլինէ առ Փոլէն Գորէսփոնտանս ուղղեալ կէս-պաշտօնական թղթակցութիւն մը կ'ըսէ թէ Ֆրետերիկ կայսրուհւոյն ի Փարիզ բնակութեան վերաբերեալ լուրերն ի Պերլին գոհունակութեամբ ընդունուեցան, բայց զարմանք չպատճառեցին, որովհետեւ Ֆրանսական քաղաքավարութիւնն և ասպնջականութիւնը քաջածանօթ են, և կայսրուհին, երբ գահաժառանգ իշխանուհի էր տակաւին, ի Փարիզ ուղեւորութիւն մ'ըրաւ արդէն 1883ին.

«Սխալ է քաղաքական նպատակ մ'ընծայել այս ուղեւորութեան. Երկուց երկրաց յարաբերութեանց բարեփոխման մասին, յուսալին սա՛ է միայն թէ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ միջեւ յարաբերութիւնք այն խաղաղ հանգամանքն առնուն զոր բնականաբար պէտք է ունենան իրարու դէմ յայտնի պատերազմի մէջ չգտնուող քաղաքակիրթ ազգերու յարաբերութիւնք.»

ԵԳԻՊՏԱՑԻՔ Ի ՍՈՒՏԱՆ

Եգիպտական հեծելազօրքը խուզարկութիւններ ըրաւ Թամարինի ուղղութեամբ, և նահանջող Տէրվիշներու պատահեցաւ որք անձնատուր եղան. Ասոնք ըսին թէ Օսման Տիկմա փութոյ պնդութեամբ կը փախի դէպ ի Քասալա, և ծանուցին թէ Թոխարի ճակատամարտին մէջ Օսման Տիկմայի հետ գտնուող ամէն Տէրվիշք անձնատուր պիտի լինին եգիպտական իշխանութեանց. Մերձակայ գրեթէ ամէն ցեղերու Շէյխեր մարդ ղրկելով ներում խնդրեցին, որ շնորհուեցաւ. Ցամաքային ճամբով հաղորդակցութիւնք բացուեցան Սուաքինի, Աքիքի և Էրքովիթի հետ. Սուտանի այս մասին մէջ ընդհանուր գոհութիւն կայ եգիպտական կանոնաւոր վարչութեան Տէրվիշներու անկարգ իշխանութեան յաջորդելուն համար.

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պ. Նէլիտովի կողմէ պուլկարական Եկզարքին տրուած այցելութեան առթիւ, Վիեննայէ կը հեռագրուի առ Թայմզ թէ Ռուսիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ յարաբերութեանց խզումէն ի վեր առաջին անգամն է որ ռուս դեսպանն այցելութիւն կուտայ Պուլկարաց հոգեւոր պետին, և այս իրողութիւն նշանակութենէ զուրկ չի կրնար մնալ. Ռուս կառավարութիւնը կ'ուզէ շարունակել իւր հովանաւորութիւն պուլկարական Եկեղեցւոյն վրայ, որոյ ինք Եգզարխութեան հաստատման սատարած էր երբեմն. Կը փափաքի նաեւ լաւագոյն յարաբերութիւններ տածել ո՛չ թէ Սոֆիայի դահլիճին այլ պուլկար ազգին հետ՝ յարգանք ցուցնելով նորա հոգեւոր պետին. Կը մակաբերուի նաեւ թէ եկեղեցական խնդրոց մէջ պուլկարական խնդրանք պիտի ջատագովուին իւր կողմէ.

Ի ՌՈՒՍԻԱ

Զարն հրամանագիր մը հանելով, ռուս մամլոյն արտօնութիւն շնորհեց ներկայացուցիչներ ղրկելու ռուս բանակին ռազմափորձերուն, զանոնք լրագրաց մէջ տեղեկագրելու համար, — բան մը որ ցարդ արգիլուած էր.

Այս կայսերական շնորհը բերկրութեամբ կ'արձանագրեն ռուս լրագիրք.

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ի Թեբէս կատարուած խուզարկութիւնք, որք փութոյ պնդութեամբ յառաջ կը տարուին, ի լոյս ածին եգիպտական հին տաճարի մը յոյժ շահագրգիռ մասեր.

Անգլիացի զբօսաշրջիկներ հացկերոյթ տուին ֆրանսացի գիտնական Պ. Կրէպոյի՝ ի խնդակցութիւն իւր գեղեցիկ գիւտին. 120 հրաւիրեալք մասնակցեցան հացկերոյթին.

ՃԱՓՈՆԱԿԱՆ — ՊՈՒՏՏԱՅԱԿԱՆ ԿՐՕՆԱՅԻՆ ՊԱՇՏԱՄՈՒՆՔ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՃԱՓՈՆՑԻ ՄԻՍԻՕՆԱՐՆԵՐ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ֆիկարոյի մէջ անցեալ օր հետեւեալը կարդացինք.

«Յայտնի է թէ ժողովուրդ մ'ընդ երկար առանց կրօնի չի կրնար մնալ. Նոյն ինքն Ռոպէսփիէռ կը ճանչէր այս ճշմարտութիւն, և աշխարհ գիտէ թէ քրիստոնէութեան աւերակին վրայ Գերագոյն Էակին պաշտօնն հաստատել փորձեց.

«Կը փորձուինք նմանօրինակ փորձ մը տեսնել հօյակապ արարողութեան մէջ, որուն՝ ի Կիմէեան Թանգարան՝ ներկայ գտնուեցան քաղաքական ականաւոր անձնաւորութիւններ, որք քրիստոնէական կրօնի ամէն արտաքին ծիսակատարութեանց հակառակ են. Ճափոնցի երկու բօնզներ (քուրմեր), որք իբրեւ միսիոնար ղրկուած են Ֆրանսական ազգը ճափոնական-պուտտայական կրօնին դարձնելու, հոգեւոր պաշտօն կը կատարէին ըստ Սին-Սիու արարողութեան, (որոյ վրայ խօսուած է մեր «Զօրս ժամ ի Ճափոն» խորագրով յօդուածոց շարքին մէջ,) և Պ.Պ. Ֆլօքէ, Ժիւլ Ֆէրրի, Քլէմանսօ, Ժիւլ Սիմօն, Սփիւլլէր, Լոզէ, Փուպել, Իվ Կիւյօ, և իրենց շատ մը դաւանակիցք, ներկայ էին լսելու ճափոնական պատարագն. Անոնցմէ ոմանք մինչեւ իսկ իրենց ընտանիքները բերած էին, և գնդապետ Լիքթէնշթայն կը ներկայացնէր Հանրապետութեան նախագահն, որ այցելութեան չերթար մինչեւ իսկ օտար աստուածութեանց որք Փարիզէ կ'անցնին կ'երթան.

«Դիտելի էր զի այս ամէն ներկայք երկիւղած ընթացք մը բռնած էին, և իրենց մէջէն անոնք անգամ որք ամուսնութեան հանդէսի մը մասնակցելու համար եկեղեցին ոտք կոխել պիտի չուզէին, անկեղծագոյն մտամփոփմամբ կը կենային, և ջերմեռանդօրէն կը հետեւէին պաշտամանց՝ իրենց ձեռաց մէջ գրուած ֆրանսերէն-ճափոներէն ժամագիրքերու վրայէն. Կը հաւաստեն մեզ թէ շատ սրտաշարժ բան էր լսել և տեսնել որ Պ. Քլէմանսօ՝ իւր պուտտայական աղօթագրքին վրայ հակած՝ ջերմեռանդօրէն կը մրմնջէր Կաթայի խօսքերը, մինչ Ժիւլ Ֆէրրի իւր պորտը կը դիտէր խորհրդաւոր ձեւով մը.

«Ասոնցմէ կրնանք մակաբերել թէ մեր Հանրապետութիւն՝ աթենական լինելէ յետոյ՝ հնդկական պիտի լինի, կամ գէթ ճափոնական, և այս բանէն մեք չպիտի գանգատինք, քանի որ անոնցմէ ենք որք կրօնային ձեւակերպութեանց ջնջումն և ամէն արարողութեան (օրինակի համար հարսանեաց հանդէսներու) քաղաքային պաշտօնատանց մէջ կեդրոնացումը քիչ մը պաղ կը գտնեն.»

⁂

Ֆիկարոյի խմբագիրը չէր չափազանցեր.

Ահաւասիկ իրողութիւնը.

Փետր. 21 առաւօտուն, հարիւր Ֆրանսացիներ զորս Պ. Կիմէ հրաւիրած էր՝ իւր հօյակապ Թանգարանին մէջ ներկայ գտնուեցան պուտտայական պաշտօնի մը, զոր կը կատարէին երկու պատկառելի բօնզներ, Թօ-Իծումի Ռիւօ-Թայ և Վօշիգուրա-Հօկէն, Ճափոնի Սին-Սիու աղանդէն.

Ժամ ճիշդ 10ին (միջօրէէն երկու ժամ յառաջ) կոնք կոչուած հնդկական-չինական պղնձեայ սկտեղաձեւ զանգակը կը հնչէր մատենադարանին կից սրահի մը մէջ, հասարակութիւնն աղօթքի հրաւիրելով, և երկու պաշտօնակատարաց հանդիսական մուտքը կը ծանուցանէր.

Թանգարանի մատենադարանին մէջ, ընդարձակ բոլորաձեւ շէնք, որոյ պատերը զարդարուած են ճափոնական որմնանկարներով, տաճար մը ձեւացուցուած էր, տեսակ մը խորանով և նստարաններով.

Խորանը կազմուած էր ոսկեգոյն լաքայաներկ մեծ դարանէ մը, որոյ կիտուած պղնձէ լուսանցոյց դուռները կռնակի վրայ բացուած էին. Խորը, դեղին ատտղաց և կապոյտ մարգրտաց միջեւ, Ամիտայի, այսինքն գերագոյն Պուտտայի արձանիկը, շրջապատեալ նուիրական պատկերներով, Հնդկաց նուիրական անիար ([illegible]) կոչուած բոյսին տերեւներով, թուղթի տերեւներով և ոսկեայ խնկանօթներով, որոց խորը կ'երեւէր չղանկիւնի կտրուած սպիտակ մանր կարկանդակներու փոքրիկ կոյտ մը, որք ըստ պուտտայական օրէնքի շինուած են լոկ բրինձով և ջրով, առանց աղի և առանց հաւկիթի.

Խորանին առջեւ խունկ կը վառէր անիւրի ձեւ ունեցող կտորներով, և ծուխն ամպային ոլորներ կազմելով կը բարձրանար.

Ամիտայի արձանիկէն չորս մեթր հեռի երկու թիկնաթոռներ դրուեցան արեւելեան կակուղ գորգերու վրայ, և անոնց քով արոյրէ երկու կոնքեր, մին խորունկ և հնչուն աւազանի ձեւով, միւսն ուղղաձիգ կախուած, սքանչելապէս ճարտարագործուած.

Երկու ճափոնցի քուրմք ներս մտան վեհաշուք դանդաղ քայլերով, լուռ, ծունկերը սեղմուած իրենց փակչուն զգեստներուն մէջ. Հեռուստ լատին քահանայից պէս հագուած կ'երեւէին՝ իրենց ոսկեգոյն բանուած մետաքսեղէն շապիկներով, բայց երբ կը մօտենան, տարբերութիւնն որոշ կը պարզուի. Իրենց ձախ ուսին վրայ նետած են դեղին և կապոյտ շուրջառ մը՝ փայլուն և գրաւիչ գոյներով, որով իրենց աջ բազուկը շարժման ազատութիւն կը պահէ, և անոր տակէն կ'երեւի՝ արծաթով բանուած սեւ չղարչի մը ներքեւ՝ երկայն սպիտակ վերարկու մը իրենց վզին և ապա իրենց ոտքերուն փաթթուած.

Իրենց գլուխը փոքր, դէմքերնին դեղին և անմազ, գլուխնին գերծեալ, աչքերնին հազիւ տեսանելի՝ այնքան երկար և նեղ, շրթունքնին թանձր, կլորիկ այտերով, ճշմարիտ ճափոնական դէմք, ինչպէս Կ. Պոլսեցիք շատ տեսան վերջին օրերս.

Երկուքին քուրմք դանդաղաքայլ յառաջանալով դէպ ի Պուտտան, ձեռքերնին իրարու կցուած վարդարանով մը, եօթն անգամ երկրպագեցին Ամիտա Պուտտայի առջեւ, ճակատնին գետին դպցնելով. Յետոյ իրենց թիկնաթոռները դարձան շուտաքայլ, և կրասերագոյնն երիցս զարկաւ արոյրէ աւազանին՝ «գերագոյն էակաց ուշադրութիւնն արթնցնելու համար».

Ապա սկսան կաթայի շարականն երգել, զոր իւրաքանչիւր քուրմ երկիցս կը կրկնէր, մինչ միւսը խունկ կը ծխէր. Իրենց երգածն էր նուիրական քերթուածն որով «ամէն անոնք որք էապէս Պուտտա են՝ կը հրաւիրուին ի տաճար». Ողբալին ռնգաձայն եղանակաւ մը, իբրեւ սրտառուչ սաղմոսերգութիւն, կ'արտասանեն անընդհատ. Ահաւասիկ թարգմանութիւնը.

Երբեք գէշ գործ մ'ընէք.
Կատարեցէք ամէն բարի գործ.
Սրբացուցէք ձեր մտածումներն.
Ա՛յս է Պուտտայից վարդապետութիւնն.

Այս նոյն խօսք չորս անգամ կրկնուելէ ետքը, նոյն դանդաղ, միօրինակ և կիսաձայն եղանակաւ, գոց աչքերով իբրեւ յափշտակեալ, քուրմերն արոյրէ սկաւառակի մը մէջէն ոսկեգոյն ծաղիկներ կ'առնուն և հաւատացելոց կը նետեն կամ աստուածութեան կը նուիրեն.

Պաշտօնը կը շարունակի՝ ընդհատեալ կոնքերու հարուածովք որք սահմանեալ են արթուն պահել ուշադրութիւնն աշխարհաց ոգիներուն, սուրբին ոգիներուն, կենդանիներուն, գերագոյն ոգիներուն, և ճափոներէն շարականք կը յաջորդեն փալի լեզուաւ շարականաց. Սանսկրիտ բնագրով կարդացին Սուխավաթիվիուհա-սութրա որ է Սին-Սիու աղանդին հիմնական բնագիրն, և եօթն անգամ երգեցին ջերմաջերմ և կարճառօտ աղօթքն «Նամու Ամիտա Պուձու», որ կը նշանակէ «Կը սիրեմ զԱստուածն Ամիտա». Այո՛, եօթն անգամ կը կրկնեն այս խօսք՝ անճառելի հանդարտութեամբ, անլուր դանդաղութեամբ, իբրեւ անզօր հառաչանքներու շարք մը, ընդհատեալ հեծկլտանքներով, մեղմիկ տրտունջներով, որք կարծես հոգեկան և մարմնական տառապանքներէ ծնած լինին.

Հրաւիրեալք աճեցուն հետաքրքրութեամբ կը դիտէին անծանօթ լեզուաւ մը արտասանեալ այս խորհրդաւոր աղօթքներ. Իրենց ամուսնոյն հետ եկած էին նաեւ տիկին Քլէմանսօ, տիկին Ժիւլ Ֆէրրի, տիկին Ֆլօքէ, տիկին Տիւրիւյ, և վերեւ յիշուած ականաւոր Ֆրանսացւոց վրայ պէտք է աւելցնենք Պ.Պ. Թէն իմաստասէրն, Օփէռ արեւելագէտն, Էլիզէ Ռէքլիւ աշխարհագէտն, որոյ տաղանդն և յաջողութիւնը կը մաղթենք ժամանակէ մ'ի վեր աշխարհագրութեան դասագրեանց վրայ հակաճառող մեր բնիկ գիտնականներուն. Յիշենք նաեւ Պ.Պ. Վատինկթըն, Սթրաուս, Ժիւլ Ռօշ և պատկերհան Պ. Ֆէլիքս Ռէկամէյ, որ գործի վրայ էր այն պահուն՝ կարգ մը գծագրութիւններ ընելով այս եզական պաշտամանց.

Ամէնքն ալ զարմանօք կը դիտէին բօնզներուն իրենց աղօթից մէջ պահած կատարեալ անշարժութիւնը. Կարծես հոգին յանկարծ թռած լինէր այս փոքրիկ, դեղին, նիհար և անզգայացեալ մարմիններէն, թռած դէպ յայն ոգին առ որ կը պաղատէին իրենց անգոյն շրթունք, որք մեքենաբար կը բացուէին կը գոցուէին.

Բայց ահաւասիկ աւարտական շարականն.

«Ի շնորհս բարեգթութեան տեառն Պուտտա Ամիտայի, որոյ հառագայթք կը թափանցեն բովանդակ տիեզերաց մէջ,

«Կը շողշողայ լոյսն Մաքրութեան Ուրախութեան և Իմաստութեան.

«Մ՛ հրաշալի ծիլքերն այս լուսոյ որ համայն աշխարհաց էակներուն կը բերէ բարիքներ.»

Առ որ երկրորդ քուրմը կը պատասխանէ.

«Ձեր մարմինն ի փոշի դարձուցէք մինչեւ անգամ՝ ճանչելու համար Բարեգութ Թաթհակաթայի արժանիքները.

«Սպառեցէք ձեր ոյժերը՝ գոհանալու համար ձեր սիրոյն և ձեր մեծ քահանային արժանեաց համար.»

Եւ կոնքի երեք հարուածներ կը ծանուցանեն արարողութեան վերջանալն. Իրարու ետեւէ երկուքին քուրմք յայնժամ մերձեցան արձանիկի մը որ Ամիտայի աջ կողմը կը գտնուի, և կը ներկայացնէ [illegible] Բէն-Սին, հիմնադիրն Սին-Սիու աղանդին, որոյ բարեխօսութիւնք և առաքինութիւնք կը յիշուին. Իրարու ետեւէ երկուքին քուրմք կը բանան փաթթուած ձեռագրերն որք կը պարունակեն աղօթքներ, կը կարդան զանոնք բարձրաձայն, յետոյ վերստին խնկելով, երկիցս կը ծնրադրեն, և ետ կը քաշուին.

Արարողութիւնը կը վերջանայ, ճիշդ մէկ ժամ տեւելէ յետոյ.

⁂

Բազմութիւնը տակաւ մեկնեցաւ, պատերուն վրայ դիտելէ յետոյ Հնդկաստանի աստուածութեանց արձանիկներն, — աշխարհի պաշտպան պատուաները, պատերազմի աստուածները՝ սրով զինեալ երկոտասան բազուկներով, բարեյաջող պատերազմաց աստուածները, մամփոփ աստուածութիւնները՝ պաշտպանք դրանց, ուղիղ և հպարտ պատուաները՝ փառազարդ մետաքսեայ գլուխներով, մեծափոր պուտտայք, կծկուած պուտտայք որք ժողովուրդները փրկելու միջոցներուն վրայ կը խորհին, աստուածութիւնք հողոյ, աստուածութիւնք հունտի, աստուածութիւնք ցորենի, աստուածութիւնք դժոխոց, օգնականք գերագոյն աստուածութեանց, ոգիք երկրի և ծովուց, գետոց, լերանց, դաշտաց, քաղաքաց և գիւղօրէից, աստուածութիւնք փղոսկրէ, լաքայէ, ոսկիէ, բարեբար ոգիք, թեւաւոր եղջերուաքաղներ, ևն.

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԼՈՒՐԵՐ

Մեր շաբաթ աւուր լրագրոյն հրատարակուելէն յետոյ Կ. Պոլսոյ Հեռագրական Գործակալութիւնն հետեւեալ լուրերն հաղորդեց մեզ փետր. 28 թուականաւ.

—Պէօրզէն Զայթունկ կը ծանուցանէ թէ Ֆինլանտիոյ նահանգային խորհրդարանը փակելու դիտաւորութիւն կայ, զի երեսփոխանք իրենց բանախօսութեանց մէջ յիշեցուցած են թէ Զարն երդում ըրած է Ֆինլանտիոյ Սահմանադրութիւնը պահպանելու.

— Սթանտըրտ կը ծանուցանէ թէ սերպ կառավարութիւնը կ'ուզէ Պրուբի թնդանօթներու գնման չորս միլիոն ֆր. յատկացնել նոր փոխառութեան գումարէն.

—Քալնոքի կոմսն, որ մտերս Փեշթա կ'երթայ, մէկ ժամ խորհրդակցեցաւ Ռումանիոյ արտաքին գործոց ընդհանուր քարտուղար Պ. Լահովարիի հետ. Ռումանիոյ հետ առեւտրական ընդհատեալ յարաբերութիւնները վերսկսելու խնդրոյն վրայ.

—Սան Ճուլիանօ մարքիզն Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովոյն մէջ հարցապնդում մ'ուղղեց ի մասին ռուս Մաշքովի արշաւանքին ի Հապէշստան.

—Փէշթայէ կը ծանուցուի թէ Ունկարիշէ Պրէտիթանշտալթի, այն է՝ Հունգարիոյ շարժուն վարկի պանքային շահաբաժինն 1890 տարւոյն համար 24 ֆիօրին որոշուեցաւ.

—Նորակազմ Նախարարութիւնն և իւր հիմնադիր Ռուտինիի կողմէն եռանդագին ընդունելութիւն գտան. Հիմնադիրը կ'ըսէ թէ կառավարութիւնն հաստատապէս որոշած է ներքին խաղաղութիւնն ու բարեկարգութիւնը

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ

—Ահաւասիկ եղելութիւնը, շարունակեց դռնապանուհին, մինչդեռ սիրուն օրիորդը ձեզ հետ կը խօսէր, կառապանն իր ընկերներէն մէկուն հետ մայր Լօլօթին խանութը մտաւ քիչ մը խմելու համար. երկուքը մէկանց հազիւ շիշ մը պարպեցին զոր մայր Լօլօթ տարաւ անոնց պզտիկ դահլիճին մէջ, խանութին ներսի կողմը. Անշուշտ այդ երկու գաւաթ գինին չէ որ կառապանը գինովցուց, սակայն կովի պէս սկսաւ քնանալ, գլուխը սեղանին վրայ դրած, այնչափ խորունկ որ թնդանօթի հարուած մը պիտի չարթնցնէր զա՛յն. Մայր Լօլօթ կը կարծէ թէ իր ընկերը, կատակ մը ընելու համար, անոր գաւաթին մէջ բան մը դրած է.

—Ո՛հ, կը հասկնա՛մ, կը հասկնա՛մ, մրմնջեց կոմսուհին.

—Այդ մարդն հաւանականաբար չէր յուսար որ կառապանն այնչափ շուտով և այնչափ խոր պիտի քնանար, շարունակեց դռնապանուհին, անշուշտ շփոթած մնաց, որովհետեւ կառքն ու ձին դուրսը փողոցը օրիորդին կը սպասէին որ հարկաւ պիտի չուշանար գալու. Ի՞նչ ընէր. Ալ չվարանեցաւ, կառապանին վերարկուն և գլխարկն առաւ, ծախքը վճարեց եւ քնացողին տեղը դնաց բռնեց. Այնպէս որ օրիորդը կառքը մտաւ առանց գիտնալու թէ զինքը տանողն իր կառապանը չէր.

—Ո՛հ, թշուառակա՛ն, ի՛նչ յանդգնութիւն, կ'ըսէր մտքէն կոմսուհին.

—Պէտք չունիմ ըսելու թէ ի՛նչ վիճակի մէջ էր խեղճ կառապանն երբ երկու ժամէն աւելի անցնելէ ետքը, մայր Լօլօթ յաջողեցաւ զայն արթնցնել. Ալ կ'երեւակայէք թէ ի՛նչ կերպարանք առաւ. Կ'երեւայ թէ խենդ մը, շղթայազերծ սատանայ մը դարձած էր. կը ցատկէր, ոտքերը գետինը կը զարնէր և յուսահատութենէն մազերը կը փետտէր.

«Մարդը իրաւունք ալ ունէր. Երբ աղէկ տեղ մը մտած ես, հարկաւ կ'ուզես հոն մնալ. Եւ հաւանական է որ այս առաւօտ օրիորդին ծնողքը զինքը ճամբու դրած են.»

Կոմսուհին գլուխը կուրծքին վրայ հակած էր եւ կը թուէր խորունկ կերպով մտածել.

—Է՛հ, պատմածս հետաքրքրութիւնիդ չարժե՞ց, հարցուց դռնապանուհին, տեսնելով որ մանկամարդ կինը լուռ կը մնար.

Կոմսուհին վեր ցատկեց եւ յանկարծ գլուխը տնկեց.

—Այո, այո, պատասխանեց, լաւ ըրիք զայդ ինձ ըսելով, եւ շնորհակալ եմ ձեզ այս մասին.

—Կը մեղքնամ խեղճ կառապանը, ըսաւ դռնապանուհին, հարկաւ կը ճանչնաք օրիորդին ծնողքը, եթէ կրնաք միջամտել այդ հեգ մարդուն համար, բարեգործութիւն մը ըրած պիտի ըլլաք.

—Այո, ըսաւ կոմսուհին, պիտի ջանամ կրցածս ընել որպէս զի այդ մարդն իր պաշտօնը չկորսնցնէ.

Ոտքի ելաւ, դռնապանուհին բարեւեց գլխու շարժումով մը եւ իր սենեակը ելաւ.

Կէս օրէն վերջը ժամը երեք ու կէսին հագուած էր և պատրաստ դուրս ելնելու. Իր նամակը ժամը հինգէն առաջ թղթատարատուն յանձնած ըլլալով, հաշիւ ըրած էր թէ օրիորդ Լաթռաս ժամը տասն եւ մէկէն մինչեւ կէս օր պիտի ստանար զայն, և թէ, ծաղկատի աղջկան, ինչպէս կը յուսար, եթէ պատասխանէր իրեն անմիջապէս, ժամը չորսէն առաջ պիտի առնէր անոր նամակը. Կը սպասէր. Սխալ չելաւ իր հաշիւը. Արդարեւ, ժամը չորսէն քիչ մը առաջ դուռը զարնուեցաւ. Դռնապանուհին էր որ օրիորդ Լաթռասի պատասխանը կը բերէր. Դուռը գոցածին պէս, փութաց պահարանը պատռել.

Ահա ինչ որ կը գրէր իրեն իր նախկին աշակերտուհին.

«Սիրելի և բարի տիկին Ցիւան.

«Կը ներեմ ձեզ ամբողջ սրտովս, շատ «ուրախ պիտի ըլլայի սակայն եթէ վերստին տեսնէի զձեզ. Դուք հիւանդ էք, «և ես տխուր եմ, շատ տխուր, չըսելու «համար վշտահար. կը խնդրեմ, կարենալ«նուդ պէս եկէք զիս տեսնել.

«Պէտք ունիմ քաղցր, մխիթարիչ խօս«քեր լսելու և անկեղծ բարեկամուհւոյ «մը յայտնելու իմ ցաւս.

«Ա՛հ, շատ իրաւացի է այն խօսքը թէ «հարստութեան մէջ չէ երջանկութիւնը.

«Շատ բաներ անցան ձեր այցելու«թենէն ի վեր. Չպիտի ամուսնանամ.... «Բայց հիմայ աւելի չեմ ուզեր ը«սել. պիտի բացատրեմ ձեզ այս ամէնն «երբ զձեզ տեսնելու բաղդն ունենամ.

«Կը հարցնէք ինձ Պ. տը Սանզաքի «հասցէն. Կռամօն փողոց կը բնակի, թիւ «17. Բայց կ'երեւայ թէ այս միջոցին Բա«րիզի մէջ չէ. Հայրս ըսաւ ինձ թէ այս «առաւօտ մեկներ է եղբօրս հետ մէկ եր«կու օրուան համար.

«Առանց ուզելու, Պ. տը Սանզաք շատ «վնաս հասցուց ինձ.

«Ձեր նախկին աշակերտուհին ու բա«րեկամուհին, որ սրտանց կը գրկէ զձեզ,

«ԱՏԷԼ ԼԱԹՌԱՍ»

—Ասիկա բաւական զարմանալի բան է, ըսաւ կոմսուհին ինքնիրեն, նամակը կարդալէ ետքը. արդեօք Պ. Լաթռասի տղան գործակի՞ցն է Դերակոմին. Ասիկա բոլորովին անբնական կը թուի ինձ. սակայն տը Սանզաքին պէս թշուառականի մը համար ամէն բան կարելի է.

Թէեւ ապահով էր գրեթէ, օրիորդ Լաթռասի նամակին պատճառաւ, որ Դերակոմը տունը պիտի չգտնէր, դուրս ելաւ անոր երթալու համար. Սէնթ-Ռեան փողոցը մտած միջոցին կառք մը նստաւ և Կռամօն փողոցը գնաց.

Դերակոմին բնակած տան դռնապանին խօսքն ուղղեց որ պատասխանեց.

—Պ. տը Սանզաք այս առաւօտ կանուխ մեկնեցաւ ըսելով թէ օրը իր բարեկամներէն մէկուն տունը պիտի անցունէր ի Ռուան. Իր սպասուհին կը կարծէ թէ այս իրիկուն կամ գիշերը ետ կը դառնայ, բայց գրեթէ անմիջապէս նորէն հեռանալու համար բաւական ատեն, որովհետեւ հրաման տուեր է որ պատրաստեն այն զանազան իրերը զորս հետ կուզէ տանիլ.

—Շնորհակալ եմ, ըսաւ կոմսուհին.

—Տիկինը կ'ուզէ՞ իր անունն ինձ ըսել.

—Անօգուտ է, պատասխանեց նա, վաղն առաւօտ կանուխ կուգամ ես.

Տունէն դուրս ելաւ, կառքին վարձքը վճարեց և ոտքով ետ դարձաւ Հօսման պուլվարը. Կ'ուզէր ստոյգ տեղեկութիւններ ստանալ առջի օրուընէ ի վեր անցած դարձած բաներուն վրայ. Այս մասին յոյսը դրած էր Շամինոնին և իր կնոջ վրայ, որք, շատ մը առթիներու մէջ մեծ ծառայութիւններ մատուցած էին իրեն.

Իրեն շատ ծանր կուգար երթալ և բռնել նորէն այդ տան մէջ ուրկից քանի մը օր առաջ վռնտած էր զինքն իր ամուսինը. Բայց իր աչքի՛ն վրայ էր խնդիրը. Յաջողեցաւ յաղթելու իր երկչոտութեան և իր զգայնութիւնը զսպելու. Օգուտ քաղելով այնպիսի միջոցէ մը ուր բակին մէջ մէկը չտեսաւ, գաղտագողի դռնապանին խցիկը սողոսկեցաւ.

Շամինոն և կինը զարմացման աղաղակ մը արձակեցին դաստիարակուհին տեսնելով.

—Իմացայ որ օրիորդ Օտօ անյայտացեր է երէկ իրիկուն, ըսաւ անոնց, գիտէք թէ որչափ մեծ էր աշակերտուհւոյս վրայ ունեցած սէրս, պէտք չունիմ ձեզ ըսելու թէ ես ալ Պ. եւ տիկին Տըլօռմի հետ ցաւ կը զգամ. Յիշելով որ դուք միշտ իմ հետս լաւ վարուած էք, մտածեցի որ պիտի չմերժէիք ինձ ըսել ինչ որ գիտէք այս ցաւալի դէպքին վրայ, ահա ինչու համար եկայ զձեզ գտնել.

—Մեզ բացարձակապէս պատուիրուած է բան մը չըսել, պատասխանեց կինը, բայց դուք տիկին Ցիւան, դուք անծանօթ մէկը չէք. ձեր առջեւ կրնանք ամէն բան խօսիլ. Ի՞նչ կ'ըսես, Շամինոն.

—Գիտես որ միշտ համակարծիք եմ քեզ.

—Այն ատեն գիտցածդ ըսէ տիկին դաստիարակուհւոյն.

Շամինոն չսպասեց որ աղաչեն իրեն. Յայտնի էր որ կ'ուրախանար իր պերճախօսութիւնը ցուցնելու առիթ մը գտնելուն համար.

Պատմեց կոմսուհւոյն, ամենէն չնչին մանրամասնութիւններով, առջի օրուան և առտուան դէպքերը, անոնց աւելցնելով իր անձնական դիտողութիւններն զորս երկարօրէն կը մեկնէր.

(Շարունակելի)

պահպանել, արտաքին խաղաղութեան անհրաժեշտ պէտքն զգացած է, և պիտի շարունակէ պետութեանց հետ բարեկամական յարաբերութիւններն հաստատ պահել։

—Փոփոլօ Րօմանօ կը հերքէ իշխանական ուղեւորութեանց կարծեցեալ խորհուրդներ, նաև Ֆրանձ Ֆերտինանտ արքիդուքսի ուղեւորութիւնն յիտալիա։

—Ռայխսանցայկէր պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ Քափրիվի նախարարապետը պատուիրեց Ալզաս-Լօռէնի կուսակալին՝ ոչ մէկ զիջում ընել սահմանակից ժողովրդոց յարաբերութեանց և անցագրոց մասին. —Ֆրանսացւոց համար աննպաստ տնօրինութիւն մը, որուն շարժառիթ եղած պէտք է լինին կարգ մը ֆրանսացի պատկերահանից հակագերման յայտարարութիւնք։ Այս խնդրոյ վրայ աւելի մանրամասնօրէն պիտի խօսինք վաղուան թուով։

* *

Պելկրատի Նոյէտոն Տէկէֆէ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ ռուս կառավարութիւնն իշխան Կակարինի կողմէ հաստատուած Դանուբի շոգենաւային ընկերութեան 1,700,000 րուպլի տարեկան նպաստ մը յատկացուցած է՝ պայմանաւ որ ընկերութիւնը տասներկու նոր շոգենաւեր շինել տայ և Սեւ ծովու ու Պելկրատի միջեւ կանոնաւոր երթեւեկ մը հաստատէ։

—Քոնկոյի երկաթուղեաց պելժիական ընկերութիւնն որոշեց շինացիներ բերել ի Քոնկօ, աշխատցնելու համար երկաթուղւոյ շինութեանց և ծխախոտի մշակութեանց, զի շինացի բանուորք չարքաշ, աշխատասէր և սակաւապէտ են։

* *

Այս օրերս վախ կար թէ Լոնտոնի սեղանաւորական մի քանի կարեւոր տուներ պիտի դադրեցնէին իրենց վճարումները։ Բայց նորագոյն լուրեր կ'իմացնեն թէ վախու պատճառ չէ մնացած, —կամ արդէն բնաւ պատճառ չկար։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆՔ

Քաղաքական Ժողովն իւր անցեալ չորեքշաբթի աւուր նստին մէջ զբաղած է նաեւ հետեւեալ խնդիրներով։

Ուսումնական Խորհուրդն անդամոց ոմանց հրաժարման և մահուան պատճառաւ իւր ամբողջութիւնը կորուսած ըլլալով, երեք անդամք միայն մնացած էին, որք են Տատեան Տրդատ պէյ, Արապեան Ռէժանդին էֆէնտի և Ալեքսանեան Գրիգոր էֆէնտի։ Ժողովն նոր ընտրութեամբ հետեւեալ կերպիւ լրացուց պակասած անդամոց թիւը.

Ասլանեան Գէորգ էֆէնտի
Պէրպէրեան Ռէթէոս »
Քէրէստէճեան Պօղոս »
Ֆընտըգլեան Փանիկ »

—Մագրիգիւղի Թաղական խորհուրդը կրկնած ըլլալով իւր հրաժարականը, Ժողովն ընդունեց զայն և առժամեայ Թաղական խորհուրդ մը կազմեց, որոյ անդամ կարգեցան Վսեմ. Իլիաս էֆէնտի Զայեան և Յարութիւն էֆէնտի Սահակեան, Կարապետ էֆէնտի Քիւրքճիխանեան, Գրիգոր էֆէնտի Մըրըրեան, Միհրան էֆէնտի Այանեան, Միքայէլ էֆէնտի Եազմաճեան և Տիգրան էֆէնտի Չէրչեան։

—Կէտիկ Փաշայի առժամանակեայ Թաղական Խորհուրդն եւս թէեւ հրաժարած էր, սակայն Ժողովն որոշեց յանձնարարել որ շարունակէ իւր պաշտօնն մինչեւ որ թաղին եւ Մայր եկեղեցւոյն մէջ ծագած սահմանի խնդիրը վերջնական կարգադրութեան մը յանգի։

—Գուզկունճուքի Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւնն որուն համար յառաջագոյն հրահանգ տրուած էր, ցարդ կատարուած չըլլալով, Ժողովն յանձնեց Ալէթճեան Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոսի, որպէս զի իւր նախագահութեան ներքեւ կատարել տայ այդ ընտրութիւնը։

—Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ առժամեայ Թաղ. Խորհուրդն հրահանգ խնդրած էր սահմանադրապէս նոր ընտրութիւն կատարելու. Ժողովն լրացեալ չհամարեց առժամեայ խորհրդոյ պաշտօնը, եւ նոր ընտրութեան հրահանգը պատեհ ժամանակի թողլով, որոշեց հրաւիրել առժամեայ Թաղական Խորհուրդն՝ ցնոր տնօրինութիւն շարունակելու իրեն յանձնուած ծառայութիւնն եւ յարգինս ամփելու զայն։

—Ժողովն տեղեկանալով որ Պօյաճը գիւղի Թաղ. Խորհուրդը կազմալուծեալ վիճակի մը մէջ կը գտնուի, որոշեց հրահանգ տալ Զմիւռնիոյ նորին տեր առաջնորդ Գեր. Ներսէս Տ. վարդապետ Արսլանեանի, որ ի Պօյաճը գիւղ կը բնակի, նոր ընտրութիւն կատարել տալու համար ըստ Սահմանադրութեան։

ԹՈՓԳԱԲՈՒԻ ՔԱՀԱՆԱՅՔ

Կրօնական Ժողովն՝ քննելով Թոփգաբուի Ս. Նիկողայոս եկեղեցւոյ Տ. Ազատ և Տ. Արիստակէս քահանայից միջեւ ծագած անհամաձայնութեան խնդիրն եւ երկուքն ի միասին յանցաւոր գտնելով, որոշած էր Ազգ. Հիւանդանոց ղրկել անսահման ժամանակաւ կրելու համար կանոնական ապաշխարութիւնն եւ Ժողովոյ այս որոշումը գործադրուած էր։

Արդ, Տ. Ազատ ու Տ. Արիստակէս քահանայք զղջման գիր մը մատուցած են առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, որ ներած է անոնց և արտօնած իրենց պաշտօնավարութիւնը։

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, որոշմամբ Քաղաքական Ժողովոյ, հետեւեալ շրջաբերականն ուղղեց մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհրդոց.

Մեծ. Ատենապետ
Թաղական Խորհրդոյ

Ինչպէս յայտնի է, ըստ տրամադրութեան Ազգ. Սահմանադրութեան՝ Ազգ. Ժողովոյ համար Պոլսէն ընտրելի ութսուն Երեսփոխանք բաշխուած են թաղերու վրայ. բայց ըստ որում ժամանակէ մ'ի վեր զգալի փոփոխութիւն կրած է թաղերու կացութիւնն եւ հետեւաբար իրենց երեսփոխանական ընտրողաց թիւն, Ազգային Կեդրոնական Վարչութիւնն՝ ըստ տրամադրութեան 69 րդ յօդուածոյ Սահմանադրութեան եւ ըստ յանձնարարութեան Ազգային Ժողովոյ՝ հարկ դատած է իւրաքանչիւր թաղի ընտրողաց թիւն վերաքննութեամբ ճշդել եւ ըստ այնմ ի նորոյ կատարել Երեսփոխանաց բաշխումն։

Ազգային Վարչութիւնն այս վերաբաշխման գործն յատուկ Յանձնաժողովոյ մը ուսումնասիրութեան յանձնած լինելով՝ անոր տեղեկագրոյն եզրակացութիւնն ընդունած եւ որոշած է սահմանել տնօրինութեանց գործադրութիւնն. ուստի կարեւոր կը համարիմք հաղորդել զայնս մայրաքաղաքիս Թաղական Խորհրդոց՝ որ պէտք ունին պարագայիւք հասու լինելու անոնց՝ կատարելու համար այս առթիւ իրենց պատկանեալ գործողութիւններն։

Այդ տնօրէնութիւնք են.

Ա. ին — Երեսփոխանաց բաշխումն կատարել՝ ի հաշիւ դնելով մէն մի թաղի առ նուազն 75 ղրշ. ազգային տուրք վճարելու կարող եւ հետեւապէս ըստ 90րդ յօդուածոյ Ազգ. Սահմանադրութեան պարտաւոր թաղեցւոց թիւն, ինչպէս նաեւ անձնական արժանեօք ընտրողութեան իրաւունք ունեցող թաղեցիներն, որք՝ թէեւ զերծ չեն իրենց կարողութեան չափով ազգային ծախուց մասնակցելու պարտաւորութենէն, բայց իրենց ընտրողական իրաւունքն ենթարկեալ չէ տրոց քանակութեան պայմանին, այսինքն՝ եթէ 75 ղրշի չհասնի ալ իրենց վճարած տուրքն, երեսփոխանական ընտրող են դարձեալ անձնական արժանեաց իրաւամբ՝ ըստ 65 րդ յօդուածոյ Սահմանադրութեան։

Բ. րդ — Մէն մի թաղի երեսփոխանական ընտրողաց ցանկերն ի նորոյ կազմել՝ առ նուազն 75 ղրշ տուրք վճարելու կարող և պարտաւոր թաղեցւոց անուններն քաղելով ազգ. կեդրոնական ընդհանուր Տրոց բաշխման տումարներէն, որք կը գտնուին Պատրիարքարանի Ելեւմտական դիւանին մէջ, իսկ անձնական արժանեօք ընտրողներն Թաղ. Խորհրդոց հետ բանակցութեամբ որոշելով. միանգամայն ընդհանուր ընտրողաց համար ի նկատի առնելով այն բարոյական պայմաններն, զորս կը պահանջէ Ազգ. Սահմանադրութիւնն։

Գ. րդ — Ըստ որում տուրք վճարողաց թիւն եւ անոնց կարողութեան աստիճանն ալ փոփոխական լինելուն՝ ըստ տրամադրութեան Տրոց Կանոնագրի երեք տարին անգամ մը վերաքննելի են Տրոց բաշխման տումարներն, եւ այս վերաքննութեան պայմանաժամն չատոնց լրացած է, ուստի կատարելու համար Երեսփոխանաց նորոգ բաշխումն՝ նախապէս ի գործ դնել Տրոց տումարներու վերաքննութիւնն, իսկ յետ այսորիկ այդ վերաքննութիւնն փոխանակ երեքի՝ երկու տարին անգամ մը կատարել, որպէսզի երեսփոխանական բաշխման վերաքննութեան հետ, որոյ պայմանաժամն եւս երկու տարի է ըստ Սահմանադրութեան, մի և նոյն ժամանակ տեղի ունենայ, հետեւաբար այս որոշման համաձայն բարեփոխել Տրոց Կանոնագրին տրամադրութիւնն այս մասին և ընդ նմին յաւելուածական տրամադրութեամբք սահմանել այն միջոցներն, զորս կարեւոր է ի գործ դնել իրենց տուրքն անվճար թողող անձանց դէմ։

Դ. րդ — Եթէ նորոգ բաշխման հետեւանօք հարկ լինի այս կամ այն թաղի Երեսփոխանաց թիւն յաւելցնել կամ պակսեցնել, և եթէ կարելի չըլլայ այդ փոփոխութիւններն ի մի նուագ ամբողջապէս ի գործ դնել, վասն զի ըստ օրինի Երեսփոխանաց մէկ հինգերորդ մասն միայն փոփոխելի է երկու տարին անգամ մը, այն պարագային մէջ սահմանուած փոփոխութիւններն կատարել հետզհետէ երբ առիթը ներկայանայ, զոր օրինակ երբ վիճակաւ դադարեալ և ուրիշ այլ և այլ պատճառներով պակասեալ Երեսփոխանաց տեղ նոր ընտրութիւն կատարել հարկ լինի։

Ինչպէս կը տեսնէք, այս տնօրէնութեանց գործադրութեան համար թաղից պատկանեալ գործողութեանց առաջինն և անմիջական կարեւորութիւն ունեցողն է վերաքննել տրոց բաշխման ցուցակն. ուստի Պատրիարքարանիս Ելմտական տեսչութեան հրահանգ տրուած է իւրաքանչիւր թաղի մէջ հնգետասնօրեայ պայմանաժամաւ կատարել տալ նոյն գործողութիւնն Տրոց Կանոնագրին Դ. րդ յօդուածոյ տրամադրութեան համաձայն եւ աջակցութեամբ Թաղ. Խորհրդոց։

Կը յիշեցնեմք որ նոյն վերաքննութեան կատարմանն առթիւ նկատելի կարեւոր կէտերէն առաջինն է՝ որ չափահաս եւ վաստակի տէր ազգայնոց եւ ոչ մին ի բաց չթողուլ տրոց բաշխման ցուցակէն, եւ իւրաքանչիւրին բաժինն սահմանել իւր նիւթական կարողութեան աստիճանին համաձայն, որպէս զի ամեն անհատ ըստ օրինի մասնակից գտնուի ազգային ծախուց. եւ երկրորդ կարեւոր կէտն է որ ոչ մէկ ազգային անհատ, որ կարող է առ նուազն 75 ղրուշ տարեկան տուրք վճարել, զուրկ չմնայ իւր թաղի երեսփոխանական ընտրողաց ցանկէն, որպէս զի չնուազի ընտրողաց թիւն, ուսկից կախումն պիտի ունենայ թաղին վրայ բաշխելի Երեսփոխանաց թիւն։

Իսկ այնպիսիք որ կը զրկեն զիրենք ընտրողութեան այդ մեծագոյն իրաւունքէն, պարտին գիտնալ որ եթէ Ազգ. Սահմանադրութիւնն իրենց վերապահած է քուէ տալ Ազգին վարչական կազմակերպութեան մէջ ամենէն աւելի գերակշիռ հեղինակութիւն ունեցող Ժողովոյն ընտրութեանը, միւս կողմէ՝ այսու՝ մեծ պարտաւորութիւն մը վերագրած է իրենց, զոր լքանել չէ՛ կարելի՝ առանց ծանր պատասխանատուութիւն մը հրաւիրելու իրենց վրայ՝ առաջի Ազգին եւ Պետութեան։

Արդ, այսու շրջաբերական գրութեամբ կը հրաւիրեմք զՁեզ ձեռնարկել անմիջապէս վերաքննելու Ձեր թաղի ազգայնոց տրոց բաշխման ցուցակն, որու մէկ օրինակն պիտի հաղորդուի Ձեզ ի ձեռն Ելմտական Տեսչութեան, յաւելցնելով անոր մէջ չափահաս և չաւու? տէր, ինչպէս նաեւ նորեկ թաղեցիներն, և սահմանելով իւրաքանչիւրին տրոց քանակութիւնն, և այդ ցուցակն՝ ըստ Դ. րդ յօդուածոյ Տրոց Կանոնագրին՝ 15 օր Եկեղեցւոյ բակին մէջ ի տես ժողովրդեան դնել՝ և եթէ դիտողութիւն տեղի ունենայ և օրինաւոր դատուի՝ ըստ այնմ հարկ եղած սրբագրութիւնը կատարելէ յետոյ, յանձնել զայն Ելմտական Տեսչութեան, ներկայացնելով առանձին ցուցակաւ 75 ղրուշէն նուազ տուրք վճարելու կարող բայց անձնական արժանեօք ընտրողութեան իրաւունք ունեցող թաղեցւոց անուններն, եթէ կան։

Կարեւոր կը համարիմք յայտնել նաեւ թէ ըստ որում Երեսփոխանաց բաշխման գործողութիւնը մեծ ստիպողութիւն ունի, և առ այս անհրաժեշտ պէտք եղածն է մանաւանդ 75 ղրուշ և աւելի վճարողաց ցանկերուն պատրաստութիւնն, գործին դիւրութիւն մը տրուելու և ժամանակի կորուստ տեղի չունենալու համար բազմամարդ թաղերու արտօնութիւն տրուած է փութալ կատարել նախապէս՝ տրոց բաշխման ցուցակին այդ մասին պատրաստութիւնն և հաղորդել զայն վաղընդփոյթ Ազգ. Պատրիարքարանիս, յետ այնորիկ անմիջապէս կատարելու պայմանաւ մնացորդ մասին պատրաստութիւնն։

Կը յուսամք որ Պատ. Խորհուրդդ այդ զանազան գործողութեանց կարեւորութիւնն եւ ստիպողութիւնն ըմբռնելով՝ կը փութայ ըստ պարունակութեան շրջաբերականիս՝ պէտք եղածն ի գործ դնել եւ մատուցանել իւր աջակցութիւնն Ազգ. Կեդր. Վարչութեան, որպէս զի օր առաջ կատարուելով Երեսփոխանաց բաշխումն՝ տեղի ունենայ 50ի չափ պակասեալ Երեսփոխանաց ընտրութեան կարեւոր գործողութիւնն, եւ Ազգային Ժողովն վերստանալով ժամանակէ մը ի վեր կորուսած ամբողջութիւնն՝ իւր բարձր դիրքին համապատասխանող կազմութիւն ունենայ՝ յօգուտ կանոնաւոր ընթացից ազգային գործոց։

Մնամք Աղօթարար
Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

16 փետրվար 1891

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ԱՍՏԻՃԱՆՔ

Կրթական Նախարարութեան բարձրագոյն Ժողովոյ նախագահ Հայտար էֆէնտի միանգամայն վերատեսուչ անուանեցաւ Օրթաքէօյեան Ռումէլիի իլամ հաստարակութեան։

Ատանայի Հաճըն գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Հիլմի էֆէնտի, գայմագամ Բիլանի։

Հալէպի Բիլան գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Թեվֆիգ պէյ, գայմագամ Հաճընի։

— —

Սանիյէի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Պեքիր պէյի։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ զբաղեցաւ կարեւոր խնդիրներով։

Նախարարաց Խորհուրդէն յետոյ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարը երկարօրէն խորհրդակցեցան կարեւոր խնդրոց վրայ։

— Պետական Խորհրդոյ Նախագահ Բարձր. Արիֆի փաշա թէեւ ներկայ էր Նախարարաց Խորհրդոյ երեկի նստին, սակայն հիւանդ ըլլալով իւր ապարանքը գնաց։

— —

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ կայսմանաւոր Արկղէն տասը հազար ղրուշի դրամական պարգեւ տրուեցաւ Վիճակագրութեանց Յանձնաժողովոյ Նախագահ Րիզա էֆէնտիի։

— —

ՄԻԼՔԻՅԷ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ինչպէս յայտնի է, Վեհ. Սուլթանի մէկ Իրատէին համաձայն, Միլքիյէ վարժարանին շրջանաւարտք կառավարական պաշտօններու մէջ պիտի գործածուին. Արդ, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը ծանուցած է Դատական Նախարարութեան որ նոյն վարժարանի շրջանաւարտներէն հինգ երիտասարդք, որք տակաւին պաշտօնի մը կոչուած չեն, առ այժմ Դատական պաշտօնատան դիւաններուն մէջ պաշտօնի կոչուին առանց թոշակի և ապագային բացը մնացած ամսաթոշակներէն իրենց ամսաթոշակներ յատկանան։

— —

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլլօ կոմսը, կոմսուհին, կոմսին եղբայրը, Պելճիքական դեսպանը, երկրորդ թարգմանը, Հելլենական դեսպանն ու առաջին թարգմանը շաբաթ գիշեր կայս. պալատ գնացին և ներկայ գտնուեցան ի պատիւ իրենց տրուած հացկերոյթի մը. Ներկայ էին նաեւ կայս. պալատան բարձրաստիճան պաշտօնատարք ոմանք և Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշա։

— —

ԲԱՐՁՐ. ՄԱՅՐ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Ուրբաթ աւուր Սելամլըքէն յետոյ Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյ Բարձր. Մայր Թագուհւոյն ապարանքը գնաց ի Նշան Թաշ և յանուն Վեհ. Սուլթանին Ն. Բարձրութեան ողջունութիւնը հարցուց։

— —

ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Ըստ տեղեկութեանց Սապահի, Ելմտական Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա և Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ ուրբաթ օրը մինչեւ ուշ ժամանակ խորհրդակցելով, 1877ի փոխառութեան հարիւրին 90 գնով միացումը յարմար դատած և խնդիրը Վեհ. Սուլթանին մատուցած են. Այս առթիւ հարկ եղած կայս. Իրատէն շաբաթ առաւօտ ելաւ և Սըր Էտկար Վինսընդ խնդիրն հեռագրաւ ծանոյց որոց որ անկ է։

—Ելմտական Նախարարութեան խորհրդական Նազիֆ պէյ, անտառաց ու հանքաց ընդհանուր տնօրէն Գույումճեան Պետրոս էֆէնտի, Հանրային Պարտուց Վարչութեան տնօրէն Սէլիմ էֆէնտի և Սըր Էտկար Վինսընդ շաբաթ օրը Վսեմ. Յակոբ փաշայի բնակարանը գնացին ի Բերա և անդ, փոխառութեան վրայ խորհրդակցեցան։

— —

ՁՄԵՌԸ

Շաբաթ օրէն ի վեր առատ ձիւն կը տեղայ մայրաքաղաքիս մէջ և ձեան բարձրութիւնը մէկ թիզի հասած է եւ այսօր տակաւին ձիւնը կը շարունակէ. Պոլսոյ, Ղալաթիոյ ու Բերայի թրամվէյի կառքերու երթեւեկութիւնք դադրած են. Վոսփորի, Գատը գիւղի ու կղզիներու շոգենաւք եւս երբեմն դժուարութեանց կը հանդիպին ձեան յանկարծական փոթորիկներէ։

Որեւէլեան ճեպընթաց կառախումբը մինչեւ Չէրքէս քէօյ գալով հոն մնացած է, որովհետեւ անկէ դէպի այս կողմը ճամբաները ծածկուած են ձիւնով. Վիեննայէն եկող կառախումբն եւս ստիպուեր է Չորլու մնալ։ Երկաթուղւոյ ընկերութիւնը երկրաչափի մը և պէտք եղած թուով գործաւորներ յատուկ կառախումբով մը դէպ ի Չորլու ճամբայ հանած է, սակայն Եէտի Գուլէէն անդին երկաթուղւոյ գիծերն երեք մետր բարձրութեամբ ձիւնով ծածկուած ըլլալով, այդ կառախումբ կրցեր է մէկ անգամ մինչեւ Այաթէֆանոս երթալ. Երէկ եւս կառախումբերն մինչեւ Եէտի Գուլէ կրցած են երթալ և յետոյ ետ դարձած են, որովհետեւ անընդհատ տեղացող ձիւնը ճամբաները գոցած է։

Գաւառներէ առնուած տեղեկութեանց համաձայն, ձմեռը կը շարունակէ ամենայն սաստկութեամբ։

— —

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Կ. Պոլսոյ յունաց թաղային գործերը մինչեւ ցարդ միակ մարմնոյ մը ձեռամբ կը կառավարուէին, թաղային Ժողովոյ կողմէ ընտրեալ և Պատրիարքարանէն վաւերացեալ, որուն խնամոց յանձնուած էին եկեղեցւոյ եւ դպրոցի հոգերը միանգամայն. Պատրիարքարանի խառն Ժողովը, վերջերս, նկատելով որ այս կեդրոնացում չի համապատասխաներ իրաց նոր կացութեան, որ վաւերացուած է կայսերական Իրատէիւ, որոշած է որ յետ այսորիկ դպրոցներու համար յատուկ հոգաբարձութիւն մը ընտրուի, որ պատասխանատու մարմին և որ իր գործերը տեղեկագրէ Պատրիարքարանի ուսումնական խորհրդոյն. Այս որոշում ի մօտոյ թաղերուն պիտի հաղորդուի Պատրիարքարանի յատուկ շրջաբերականաւ։

— —

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

Կարնոյ Էնվէրի Շարգի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ յունուար 24ի հինգշաբթի օրը ժամ 1½ին Վանայ մէջ երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը տեղի ունեցեր և երկու երկվայրկեանի չափ տեւեր է առանց որ և է վնաս պատճառելու։ Սակայն հետեւեալ գիշերը ժամ 10ին երկրաշարժի աւելի սաստիկ ցնցում մը զգացուեր և 1½ վայրկեան տեւեր է. Այդ պահուն շատ մը տուներ փլեր են և ժողովուրդը քունէն արթննալով ահ ու դողի մատնուեր է. Անոնք, որոց տուները փլած են, իրենց բնակարան մը գտնելու հետամուտ են. Ցնցմունք գիշեր ցերեկ սաէպ տեղի կ'ունենան. Այս ցնցմունք Բաղէշի ու Ախլճէֆվազի կողմերն եւս զգացուելով Բաղէշի մէջ 25 և Ախլճէֆվազի մէջ ալ 150 տուներ բոլորովին փլեր և 240ի չափ տուներ մեծապէս վնասուեր են. Ախլճէֆվազի մէջ 4-5 հոգի մեռեր են։

— —

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ իւր գահակալութեան օրէն ցայսօր հրապարակ ելած օսմանեան տպագրութեան արտադրութիւնք հարկ դատուած քանակութեամբ Ամերիկայի մէջ կազմակերպելի ցուցահանդէսը ղրկուին. Այդ գրքերու հետ պիտի ղրկուին նաեւ Ն. Վեհափառութեան գահակալութեան օրէն ցայսօր հրատարակեալ բոլոր զինուորական ու քաղաքային օրէնքներն։

— —

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅՔ

Հրդեհէ եւ այլ արկածներէ վնասուող քաղաքային պաշտօնէից համար կազմեալ Նպաստամատոյց Յանձնաժողովը կանոնագիր մը պատրաստած է, որուն համաձայն ի միջի այլոց այդ կարգի պաշտօնէից տարեկան փոխառութիւն մը պիտի ըլլայ իրենց չորս ամսաթոշակին համապատասխան գումար մը. Այս կանոնագիր, որ Բ Դրան յանձնուած էր, Պետական Խորհրդոյ մէջ քննուելէ ու վաւերացուելէ յետոյ, Վեհ. Սուլթանին մատուցուած է։

— —

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Կայս. բժշկական ընկերութեան վերջին նստին մէջ Տոքթ. Բոսլիտէս և Լարտի երկու գեկոյցներ բրին վիրաբուժական գործողութեանց վրայ. Այդ նստին մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ դայակներու խնդրովն զբաղելու համար, անդամակցութեամբ Տոքթ. Մաթէօսեանի, Էքօնօմիտիսի և Սրասարօի։

Դնդագործ Պ. Ֆրիէտման արհեստական մուշկ մը ներկայացուց, զոր ինք պատրաստած էր և որ բնական մուշկի հոտ ունէր։

— —

ՕՍՄԱՆ ՆՈՒՐԻ ՓԱՇԱ

Օսման Նուրի փաշա, որ Զ. զօրաբանակին (Պաղտատ) հրամանատար կարգուած ըլլալով հրաժարած և Վեհ. Սուլթանն ալ ընդունած էր նորա հրաժարականը, Ն. Վեհափառութեան հրամանաւ Ե. զօրաբանակին (Սուրիա) հրամանատար կարգուած է. Ե. զօրաբանակին հրամանատար Բէճէպ փաշա եւս Զ. զօրաբանակին հրամանատար կարգուած է. Օսման Նուրի փաշա նախընթաց օր կայս. պալատ երթալով շնորհակալութիւն յայտնեց։

— —

ԳՕՆԵԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ծանուցուեցաւ թէ Զմիւռնիոյ վաճառականք բարձրագոյն իշխանութեան դիմելով, յայտնած էին թէ Գօնեայի երկաթուղւոյ գծին Պանտըրմայի ճամբով մինչեւ Մուտանիա երկարիլը պիտի վնասէ Զմիւռնիոյ վաճառականութեան։

Արդ, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն, այս խնդրոյ առթիւ հրամանագիր մը ուղղելով Այտընի կուսակալութեան, ծանուցած է թէ Պ. Նակէլմաքէրսի տրուած մենաշնորհին համաձայն, Պանտըրմայէն Պալըքէսէրի ճամբով մինչեւ Աֆիոն Գարահիսար և անտի մինչեւ Գօնեա երկաթուղի մը պիտի շինուի. Պ. Նակէլմաքէրս, կայս. կառավարութեան հրամանաւ յանձն առած է Գարահիսարէն մինչեւ Ալաշէհր միացման գիծ մը շինել. Կայս. կառավարութիւնն որոշած է նաեւ որ Պանտըրմայի գիծն երբ մինչեւ Պալըքէսէր երկարի, այս գիծ ուրիշ գծով մը միանայ Սոմա-Գասապայի երկաթուղւոյ գծին. Արտօնատէրն յանձն առած է նաեւ Աֆիոն-Գարահիսարէն մինչեւ Քէօթահեա ու Էսկիշեհր գիծ մը շինելով, Գօնեայի գիծը միացնել Էնկիւրիի երկաթուղւոյ գծին. Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ի վերջոյ ծանուցած է թէ այս կերպիւ Գօնեայի ու Զմիւռնիոյ և Զմիւռնիոյ ու Կ. Պոլսոյ ներածմանց համար ճամբաները բացուած պիտի ըլլան։

Միւս կողմէ տրուած տեղեկութեանց համաձայն, այդ գիծ Պանտըրմայէն կամ շրջակայքը գտնուած և կայս. կառավարութեան ընդունած մէկ կէտէն սկսելով, Պալըքէսէրէն պիտի անցնի և Ուշաքի ու Աֆիոն Գարահիսարի ճամբով Գօնեա պիտի երթայ. Եթէ կայս. կառավարութիւնը պահանջէ, ընկերութիւնը պարտաւոր պիտի ըլլայ Ուշաքէն մինչեւ Ալաշէհր մէկ մէկ ճիւղ շինել. Այդ կերպիւ Գօնեայի ճիւղին ելքը Զմիւռնիա պիտի ըլլայ, իսկ Պալըքէսէրի ու շրջակայից ալ՝ Պանտըրմա։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՆՈՒԷՐ

Վեհ. Սուլթանն արեւելեան թանկագին նիւթեր նուիրած է Գերմանիոյ կայսեր քրոջ՝ Վիքթորիա իշխանուհւոյն և ամուսնոյն, որք անցեալ օր մայրաքաղաքս գալով մէկ երկու օր մնացած էին։

— —

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Տպագրական Տեսչութեան կողմէ հաղորդուած պաշտօնական տեղեկութիւն մը կը ծանուցանէ որ ասկէ առաջ Պատժական Օրինաց 163րդ 164րդ յօդուածներն, որք հրձիգներու կը վերաբերին, ի նորոյ խմբագրուած և հրատարակուած ըլլալով առ այժմ հարկ չէ տեսնուած օրէնքը բարեփոխելու և նկատելով որ այդ նպատակի իրագործում մը ձեռք կը բերուի միայն հրձիգներն ձերբակալելով և ըստ օրինի պատժելով, հետեւաբար Պետական Խորհուրդն որոշած է որ այդ կարգի ոճրագործք անմիջապէս ձերբակալուին ու յանձնուին դատական իշխանութեան և այս վերջնոյն պաշտօնեայք եւս բնաւ չթերանան իրենց պաշտօնին մէջ. Ներքին գործոց Նախարարութիւնն՝ այս որոշումը հաղորդած է որոց որ անկ է։

— Տպագրական Տեսչութիւնը նոյնպէս կը ծանուցանէ թէ Էսկիշէհրի կեօմէ անուն տեղը ի նորոյ կազմեալ գիւղն, ուր քսան և հինգ տունուոր Թըրնովայի գաղթականներ հաստատուած են, կայս. հրամանաւ՝ Օսմանիէ կոչուած է։

—Տպագրական Տեսչութիւնը նոյնպէս հետեւեալները հաղորդած է ի հրատարակութիւն.

Բաղէշէն, Էնկիւրիէն, Խարբերդէն, Տրապիզոնէն, Տիարպէքիրէն և Կարինէն 14 փետր. թուականաւ եկած հեռագրերու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

* *

Տրապիզոնէն, Տիարպէքիրէն, Կարինէն և Հալէպէն եկած 16 փետրվար թըուականաւ հեռագրերու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

— —

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

Հելլենական դեսպան Պ. Մավրոկորտաթօ քանի մը շաբաթուան արձակուրդով այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս, անձնական գործոց պատճառաւ Ռումանիա երթալու համար։

—Պելճիքական դեսպան Պ. Պօրչկրավ եւս իւր կառավարութենէն երկամսեայ արձակուրդ ստացած ըլլալով, իւր աղջկան հետ կը մեկնի այսօր մայրաքաղաքէս։

— —

ԱՐԿԱԾԵԱԼ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Եսֆայէն առնուած վերջին լուրեր կը ծանուցանեն թէ ռուսական Չիհաչէֆ շոգենաւը որ այդ քաղաքի ծովեզերաց մօտ գտնուող քարաժայռին զարնուելով վնասուած էր, բոլորովին ընկղմեր է։

—Կլիպօլուէն եւս կը գրեն թէ Տօգան Ասլան կոչուած տեղը խրեալ անգլիական Սէյչէ շոգենաւը, որուն համար լուր ելած էր թէ ընկղմած է, ազատուեր է, սակայն այնպիսի վիճակի մէջ որ չպիտի կարենայ իւր ճանբան շարունակել. Նաւուն մեքենայքը ջուր առած ըլլալով, մէջը գտնուած եգիպտացորենն ամբողջովին աւրուեր է։

— —

ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԴԱՏԱՍՏԱՆ

Կ. Պոլսոյ լրագիրք ոմանք ծանուցած էին թէ, կըօճ Խարբերդի գաւառական թերթը. Նահանգիս կեդրոնական նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Պէքիր էֆէնտի դատաստանի պիտի ենթարկուի. Արդ, այս մասին նահանգիս մէջ որ և է պաշտօնական տեղեկութիւն չկայ. Պէքիր էֆէնտիի պարկեշտութիւնն ու ուղղամտութիւնը ամենուն ծանօթ ըլլալով եթէ ըստ այդ հրատարակութեան, դատաստանի ենթարկուելիքն ալ ստոյգ ըլլայ, աներկբայ ենք թէ իւր անմեղութիւնը հաւաստուելով պարկեշտութիւնն ու հաւատարմութիւնը ի յայտ պիտի գայ։

— —

ՏՈՔԹ. ՍԱՆՃԱՔՃԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Այս աւուր Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ ձեռնհաս իշխանութիւնն որոշած է ամսաթոշակ մը յատկացնել Հայտար Փաշայի հիւանդանոցին հանգուցեալ բժիշկ հազարապետ Մկրտիչ էֆէնտի Սանճաքճեանի ընտանեաց։

ԱԴՐ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Սէմաֆօր տը Մարսէյլ լրագրոյն մէջ կը կարդանք.

1889 տարւոյն Ադրիանուպոլսոյ առեւտրական արտածութեան թիւն առջի տարուընէն քիչ տարբերութեամբ աւելի է. Ֆրանսան՝ այս հրապարակին վրայ նորէն առաջին տեղը կը գրաւէ. 2 միլիոն 206,000 Ֆրանքի մօտ կարելի է ենթադրել մեր (Ֆրանսական) նաւահանգիստները ներմուծեալ ապրանաց թիւն, որ ամբողջ արտածութեան գրեթէ երրորդ մասն է։

Մեծն Բրիտանիա, Թուրքիոյ միւս նահանգները, Իտալիա, Յունաստան, Աւստրիա-Հունգարիա, և մասամբ մըն ալ Գերմանիա իրենց մէջ կը բաժնեն արտածեալ ապրանաց մնացեալ մասը։

Մեր արտածութիւն կը կայանայ մետաքսի (641.000 Փր.), կակուղ և կարծր ցորենի (400.000 Փր.), այծենւոյ (300.000 Փր.), գինւոյ (150.000 Փր.), եգիպտացորենի (140.000 Փր.) բուրդի (220.000 Փր.) և վարսակի 99.000 Փր.) մէջ։

Այս թիւ կարեւոր յաւելումներ կրելու հանգամանք չունի։ Երկրագործութիւնը՝ միակ աղբիւր հարստութեան՝ այնպիսի տագնապ մը կ'անցունէ որ վախճանը չէ կարելի գուշակել. միւս կողմէ հաղորդակցութեանց դժուարութիւնն և երբեմն ալ անկարելիութիւնը գլխաւոր արգելքներէն մին է այս նահանգին ճարտարական արտադրութեանց և երկրագործութեան զարգացման։

Ասկից զատ, երկաթուղիներով կարեւոր նաւահանգիստներու հետ կապուած կեդրոններու համար, երկաթուղեաց փոխադրութեան սակագները շատ բարձր են։ Այսպէս, Ադրիանուպոլսէն ի Կ. Պոլիս (319 քիլօմէթր) փոխադրութեան գինը աւելի կ'արժէ քան Կ. Պոլսէն ի Մարսիլիա (1600 քիլօմէթր)։

Ներածութեան մասին Ֆրանսա երկրորդ տեղը կը գրաւէ. իր ներածած ապրանաց թիւը 1889ին կը հասնէր 1.313.000 Ֆրանքի մօտ. ներածեալ նիւթերն են՝ խաչուէ, ձեռարուեստի նիւթեր, ձեռնոց, շաքարեղէն, թուղթ, մոմ, շաքար, բրինձ, դեղ, գինի, երկաթ։

Ներածութեան մասին Աւստրիա-Հունգարիա միշտ առաջին տեղը կը գրաւէ. ներածութեանց թիւն է 6,950.000 Փր. ի մօտ. յետոյ կուգան կարեւորութեան կարգաւ Թուրքիա, Մեծն Բրիտանիա, Յունաստան, Գերմանիա, Ռուսիա, Ամերիկա, Իտալիա, Պելճիա և Պուլկարիա։

Ադրիանուպոլսոյ հրապարակը ժամանակաւ եւրոպեան ապրանաց մեծ կեդրոնատեղի մըն էր։ Արեւելեան Ռումէլիի նորոգ կազմակերպութիւնը, որ պատճառ եղաւ սահմանագլխին վրայ մաքսի հաստատման, ներածողներուն մեծ վնաս հասուց։

Ներածութեան անկման այս պատճառին վրայ հարկ է յաւելուլ նոյնպէս երկաթուղւոյ միջոցաւ երկրին ներսերը փոխադրութեանց բարձր գինն, որ մեր ներածողներուն համար նորանոր դժուարութեանց պատճառ եղած է։

Պօղոս անուն բեռնակիր մը երէկ ութսուն օխա բեռով մը Թօփհանէէն անցած պահուն, ոտքը սահելով գետինն ինկաւ և քիթէն ու բերնէն արիւն գալով մէկ աչքն ևս վիրաւորուեցաւ։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայք վրայ հասնելով, անմիջապէս թաղապետական հիւանդանոցը փոխադրեցին զնա։

—Տիարպէքիրի Ջերմիկ գաւառակին մէջ տարափոխիկ հիւանդութիւնները բոլորովին անհետացած ըլլալով Բաբերդի նահանգին սահմանագլխոյն վրայ այդ գաւառակին եկողներու դէմ դրուած քարանթինայի շղթայն վերցուեր է։

—Բաբերդի Իւլչմաներէն Էլճան Վէլէտտին էֆէնտի անցեալ կիրակի օր մեռեր է հարիւր վեց տարեկան հասակին մէջ։

—Քաղաքապետութիւնը նկատելով որ շրջուն արհեստաւորաց փողոցներու մէջ կենալու համար արտօնագիր կը տրուի և արհեստաւորք ոմանք փողոցի անկիւնները կը վարձեն հոն առևտրով զբաղելու համար ինչպէս նաև խանութպանք ոմանք իրենց ապրանքները խանութէն դուրս փողոցին վրայ կը հանեն առանց արտօնութեան և նկատելով որ այսպէս փողոցներու մէջ անցուդարձը դժուարանալով բողոքներու տեղի կը տրուի, որոշած է յետ այսորիկ արգիլել զայս, սա բացառութեամբ որ այն շրջուն արհեստաւորք, որք արտօնագիր ունին, մինչեւ տարւոյն վերջը արտօնուին փողոցներու մէջ յարմար տեղ մը կենալ անցուդարձը չդժուարացնելու պայմանաւ։

—Արքունի նաւարանին հաշուակալ Սուրուրի էֆէնտի, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, նախընթաց գիշեր մեռաւ և յուղարկաւորութիւնն երէկ կատարուեցաւ։

—Ներքին գործոց նախարարութիւնը ծանուցած է որոց որ անկ է թէ կառավարութեան կողմէ գնուելիք հարկ դատուած շէնքերու ու այլոց գներն որոշելու համար կարգեալ պաշտօնէից պէտք է օրական կէս կէս ոսկի վճարել։

ԱԶԴ

Փորձառու և հմուտ ուսուցիչ մը պատրաստ է ստանձնել հայերէն և Ֆրանսերէն լեզուաց ուսուցչական պաշտօնն աստ կամ ի գաւառս, գաւառաց մէջ նախակրթական կարեւոր գիտելեաց համար ալ օգտակար լինելու պայմանաւ։ Դիմել Լրագրիս Տնօրէնութեան։ 5—5

Կը ծանուցանի արդոյ հասարակութեան թէ ատամնաբոյժ Տօքթէօր Գ. Էֆ. Շէրպէթեան այսուհետեւ պիտի ընդունի ամէն օր ժամը 7էն մինչեւ 9 և մնացեալ ժամերն ալ պիտի ընդունի ժամադրութեամբ։

ՏՕՔԹԷՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից
Ամեն օր յետ կէսաւուր 236
Ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9

ՎԱՐԺՈՒՀԻ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Մօտաւոր գաւառի մը համար վարժուհի մը կ'ուզուի, որ հայերէն, Ֆրանսերէն և ձեռագործ գիտնայ։ Գոհացուցիչ ամսական։ Դիմել Արեւելքի Տնօրէնութեան։ 867

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ

ՊԵՐԼԻՆ, 28 փետր.—Նորդ Տոյչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկ պաշտօնաթերթը կը հաստատէ թէ Ֆրետերիք կայսրուհւոյն ի Փարիզ ուղեւորութիւնը լոկ անձնական գործերու համար էր. Պերլինի Ֆրանսական դեսպան և Փարիզի գերմանական դեսպանը վերջին վայրկեանին միայն տեղեկութիւններ առած են։

ԼՈՆՏՐԱ, 28.—Ֆրետերիք կայսրուհին Ուինտսոր իւր մօր քով հասաւ. իւր ի Տուվր ժամանումն ողջունեցաւ անգլիացի խուռն բազմութեան մը կողմէ։

ՊԵՐԼԻՆ, 28.—(Ա.Հ.Գ.) Անցագրի խնդրոյն առթիւ երէկ յ'Ալզաս Լոռէն պատահած դէպքի մը պատճառաւ տեղական իշխանութիւնք հրահանգ խնդրած էին Պերլինի կառավարութենէն։ Արդ, Ռոյխսանցայկէր պաշտօնաթերթն այս առաւօտ կառավարական զեկոյց մը հրատարակեց որ կը յանձնարարէ իշխանութեանց ոչ մէկ մեղմացումն ընել Ալսաս-Լօռէնի անցագրաց վերաբերեալ կանոնադրութեան։

ՓԱՐԻԶ, 28.— (Ա. Հ. Գ.) Գերման կառավարութեան պաշտօնաթերթին զեկոյցը մեծ յուզումն պատճառեց աստ քաղաքական ակմբոց մէջ. այդ զեկոյց առհասարակ կը նկատուի կայսեր իբր մէկ պատասխանն ընդդէմ Ֆրանսայի արուեստագիտաց որոշման, որք չեն ուզեր իրենց պատկերները ղրկել Պերլինի ցուցահանդիսին։

ՊԵՐԼԻՆ, 28.—Ռայխսթակն իւր այսօրուան նստին մէջ ստուար մեծամասնութեամբ ընդունեց օրինաց այն յօդուածն որ հազար մարքի պարգեւ մը կը յատկացնէ այն գերման ենթասպայից որք յաւարտ իրենց զինուորական ծառայութեան՝ վերստին շարունակեն իրենց պաշտօն բանակին մէջ։

ՓԱՐԻԶ, 28.—Զրոյց մը կը շրջի թէ Փարիզի գերման դեսպան Միւնսթէր կոմս յետ կոչուելով՝ ուրիշ մը պիտի անուանուի։

ՊԵՐԼԻՆ, 28.— Պ. Ռատովիճ դեսպանը յետաձգեց իւր վերադարձն ի Կ. Պոլիս, որովհետեւ իւր աղջիկներէն մին փողացաւէ բռնուած է։ (*)

—28.—Ռայխսթակի մէջ կեդրոնական-կաթոլիկ կուսակցութեան պետ Տքթ. Վինտհորստ աղաչեց ստուար մեծամասնութեամբ ընդունել 12 տարի զինուորական ծառայութիւն ընող ենթասպայից 1000 մարքի պարգեւ մը յատկացնելու կառավարական առաջարկն, որպէս զի ամեն ուրեք գիտցուի թէ գերմանք հաւատարիմ են իրենց կայսեր և պատրաստ՝ երկրին արժանապատուութիւնը պաշտպանելու։ Նախարարապետ Գափրիվի ըսաւ. ամեն ինչ կ'ընենք մեր խիղճը մաքուր պահելու համար, բայց կ'ուզենք նաեւ ունենալ զօրաւոր զէնք։ Այս առթիւ նախարարապետը յայտնեց թէ իր և Պիզմարք իշխանի միջեւ կարծեցեալ հակառակութիւնը միայն լրագրաց մէջ գոյութիւն ունի։ Ենթասպայից պարգեւին վերաբերեալ առաջարկը մեծամասնութեամբ ընդունուեցաւ։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 28.—Երեսփ. ժողովը վերահաստատեց Աթէնքի և Պուքրէշի երրորդ կարգի դեսպանութիւններն և Փէլվիլէի (ի Մակեդոնիա) հիւպատոսութիւնը։

ՓԱՐԻԶ, 28.—Անցագրոց մասին Գերմանիոյ նոր տնօրինութիւնն անցողակի զայրոյթ մը պատճառեց։ Գլխաւոր Փարիզեան լրագիրք կը շարունակեն պախարակել Պ. Տէրուլէտի յառաջ բերած յուզումն իբր վտանգաւոր ձեռնարկութիւն։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 18 փետր.

ԸՆԴՀԱՏ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110
3 » Փարիզի »	22 95

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց (Մերոյ · · Սէրի)	21 8
Բերայի մէջ	21 10
Առաւօտեան գոցուելուն	21 10
Կէս օրին	21 1½
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	84 16
» ժամ 5ին	84 8

[illegible]

Փոխառութիւն	Ա Սէրի	44 ½
»	Բ »	25 ¼
»	Գ »	21 10

[illegible]

[illegible]	5 30
[illegible]	9 23
[illegible]	6 25
[illegible]	4 30
[illegible]	525
[illegible]	77 ¾
Բաժնեթուղթ Լավիրիօյի	155

[illegible]

Օսմանեան ոսկի	10
20 Ֆրանքնոց	87 14
Անգլիական ոսկի	110 6
Մարք (գերմանական ոսկի)	107 75
Իմպերիալ	90 5
[illegible]	51 12
[illegible]	7 75
[illegible] (ատար)	108 17
[illegible]	[illegible]3
Հինգնոց	103
Մէճիտիէ	101
Թուսֆիյէ	20 20
Տօկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	8—9

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Փարիզ, 28 փետրվար, ժամ 3 վայր 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	94 92½
» » 4 ½ %	104 72½
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	19 27 ½
Օսմանեան երկաթուղի	76 25
» [illegible]	343 75
[illegible]	620
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	չկայ
[illegible]	812 50
Իտալական Ռանթ 5 %	94 30
[illegible]	453
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	428 75
Եգիպտական միացեալ	491 25
Պանք տը Փարի	830
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	460
Ռիօ Թենթօ	576 25
[illegible]	[illegible] 75
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 24

Լոնտրա, 28 փետր. ժամ 6 վայր — երեկոյ

[illegible]	96 13/16
» » Սէրի Դ.	19 5/16
» » »	44 ½
» » »	25 ¼
» » »	19 ⅛
Փոխառութիւն 1877	102 ½
[illegible] Օսմանեան	14 ¾
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆայէ)	97 ⅝
» առանձ. (բրէֆէրէնս) 1890	93 ⅝
Ռիօ Թենթօ	23 ⅞
Օսմանեան (Փոխառ. [illegible])	102 ½
Իտալական 5 %	89 ¾
[illegible]	72
Ռուսական 1889	99 [illegible]
[illegible]	[illegible] 460

Վիեննա, 28 փետր. ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	36 25
» Լօթէրի բաժնեթուղթ	154
Փոխանակութիւն Լոնտրայի վրայ	115 40
» Փարիզի »	45 65

Պերլին, 28 փետր. ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտրայի վրայ	20 35
» Փարիզի »	80 40
Ռուսաց թղթադրամ	237 25
Օսմանեան երկաթուղի	78 75
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 90

ՓԱՐԻԶ ՓԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Փարիզ, 27 փետր. ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 15
Օսմանեան քոնսօլիտէ Դ.	19 35
Օսմանեան երկաթուղի	78 50
Օսմ. Պէնք	343 75
Բրիօրիթէ Թիւրք	410
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	461 25
Պանք Օթօման	623 75
Ռիօ Թենթօ	576 25
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	— —

(*) Գործակալութիւնը նորագոյն հեռագրով մը կ'իմացնէ մեզ թէ Օր. Ռատովիճի հիւանդութեան լուրն անհիմն է։ Դեսպանը ճամբայ ելած է Կ. Պոլիս գալու համար։

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԵԴԵՍԻԱ, 1 փետրվար

Նպաստաւոր եղանակն, զոր կը վայելենք այժմ, յոյժ բարեյաջող պայմանաց մէջ կը դնէ գաւառիս երկրագործական աշխատութիւնքը և կը զօրացնէ լքեալ սրտերն՝ յառաջիկայ հնձոց նախատեսեալ առատաբեր արդիւնքով։

Գնահատման՝ զոր ցուցինք յանցեալում նախորդ ամի վարուցանի եղանակին, առաւելապէս արժանի կը թուի եղանակն ներկայ տարւոյ, որ խոստացած առատաբերութիւնն՝ կ'ազդէ այժմէն ցորենի և այլ բերքերու գնոց։

—Յունուար 26ին, Հալէպ մեկնեցաւ տեղւոյս զինուորական բժիշկ Տքթ. Գառնիկ էֆ. Ալէքսանդրեան, որ ներկայութիւնն ի քաղաքիս՝ մանաւանդ հնտախտի ծագման միջոցին՝ յոյժ օգտակար եւ մխիթարիչ եղաւ նաեւ քաղաքիս ժողովրդեան համար։

Կիմանանք հաւաստի աղբիւրէ թէ տեղւոյս քաղաքային բժիշկն ալ, Քոսթաքի էֆ., առանց օրինաւոր յաջորդ մը ձգելու և անորոշ պայմանաժամաւ քանի մ'օրէն յեւրոպա պիտի մեկնի, յորմէ յետոյ զԵդեսիա կրնանք իրաւամբ կոչել՝ Անբժիշկ տուն։

—Հալէպէ հասած տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ անցեալ շաբթու անդ իւր մահկանացուն կնքած է քաղաքիս Ֆրանսական դեր-հիւպատոս Պ. Արմէն Մարթին, որ բարի և հեզահամբոյր անձ մ'էր։

—Անցեալ շաբթու քանի մը պաշտօնատարաց հետ, խումբ մը զօրք քաղաքէս մեկնեցան դէպի հարաւ-արեւելեան կողմն գաւառիս, ուր իրենց ներկայութիւնն կարեւոր նկատուած է և օգտակար պիտի լինի աներկբայ։ Գ. Կ. Ո.

ԱՐԱԲԿԻՐ, 23 յուն. 1891

Քաղաքիս հայ-կաթոլիկ հասարակութիւնը կորոյս իւր հոգեւոր հովիւը, Հ. Անտոն վարդապետ Փաշատացի որ յունուար 17ին իւր մահկանացուն կնքեց ի հասակի 57 ամաց, յետ տառապագին հիւանդութեան։ Հանգուցեալը երբեմն վարելէ յետոյ Բաբերդ նահանգի նոյն հասարակութեան Պատրիարքական Փոխանորդութեան պաշտօնը՝ ժամանակէ մը ի վեր յԱրաբկիր կը գտնուէր ի քահանայագործութիւն իւր ժողովրդեան։ Երկրորդ անգամն է որ նա պաշտօն ստանձնած է Արաբկիրու մէջ, իւր առաջին պաշտօնավարութեան ատեն իւր ջանիւք յաջողած է դնել հիմունքն եկեղեցւոյ մը շինութեան։ Որչափ ներած են իւր հոգեկան ու Ֆիզիքական կարողութիւնքն՝ աշխատած է արդիւնաւոր ընել իւր պաշտօն, սիրելի լինելով միշտ իւր ժողովրդեան և համակրելի գրեթէ համայնից։ Իւր մահուան երրորդ օրը տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութեան և թաղման տխուր հանդէսը. կաթոլիկ եկեղեցւոյն զանգակը կը հնչէր ի պատիւ հանգուցելոյն և իւր ժողովրդեան միենոյն գոյժը կը կրկնէր մերթ ընդ մերթ և մեր Մայր Եկեղեցւոյն զանգակն եւս, հրամանաւ Գեր. Եզնիկ Սրբազանի՝ որ իւր կողմանէ ղրկած էր երեք արժանընտիր քահանայներ որպէս և Ազգ. պաշտօնականն ու անպաշտօն նշանաւոր անձերէ խումբ մը։ Արժ. Տ. Ներսէս քահանայ Պալճեան ըստ պատշաճին խօսեցաւ սրտառուչ դամբանական մը։ Աւելորդ չէ ըսել թէ, հայ եկեղեցւոյն քահանայք շուրջառ չառին, չը զգեստաւորեցան, վասնզի չէին հրաւիրեալ կաթոլիկ եկեղեցւոյն հոգեւոր և աշխարհական պաշտօնէութենէն. այլ ինքնայօրդոր Ազգ. Առաջնորդարանի կամաց համաձայն գնացեր էին լոկ պարտականութիւն մը։ Հայ և կաթոլիկ խուռն բազմութեամբ կը շրջապատէր սեւ դագաղը՝ որ դրուած էր յատեանի եկեղեցւոյն. տեղական կառավարութեան կողմանէ 3-4 զինուորներ ղրկուած էին ի պատիւ, և ծաղկենկար բարձիկի մը վրայ կը տաւուէր հանգուցելոյն պատուանշանը։ Յաւարտ կրօնական արարողութեանց՝ հանգուցին զմարմինն ի հող այն եկեղեցւոյն մէջ՝ որոյ կամարներն արձագանգած էին իւր աղօթից ձայնիւն։ Տեղւոյս կաթոլիկ հայերն ու Բաբերդէն այսօր ժամանող հոգեւոր գլուխն նորին գնահատելով Գեր. Եզնիկ եպիսկոպոսի Ապաշունւոյ այս քաղաքավար ու բարեկամական ընթացքը որով ո՛չ միայն արտօնած էր վերոյիշեալն, այլ և հանգուցելոյն հիւանդութեան ատեն այցելութիւն տուած էր նմա և ցուցած անոր գորով եղբայրական, թաղման հանդէսէն անմիջապէս յետոյ փութալով Ազգ. Առաջնորդարան՝ իւրեանց խորին շնորհակալիքն յայտնեցին նորին Գերապատուութեան։

—Սաստիկ ձմեռ մը կը տիրէ ի քաղաքիս, երեք կանգուն ձիւն ծածկած է երկիրը և հետզհետէ ալ կը տեղայ։ Անանցանելի և կծանող ցուրտ մը սաստկացուցած է զայն ոք։ Սուրհանդակը՝ որպէս կը լսենք, Ակն քաղաքէն մի քանի ժամ հեռաւորութեամբ գիւղ մը փակուեր մնացեր է, չկրնալով շարունակել իւր ճանապարհը փքալից ձիւնէն որ խցած է ամէն անցք, ճանապարհը բացողներ ղրկուած են կառավարութեան կողմէն։ Կը յուսանք թէ յետ շատ մը նեղութեանց պիտի յաջողին այսօր վաղը բերել սուրհանդակը։ Յ. Պ. Մ.

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ, 2 փետր.

Էսկիշէհիր քաղաքը հին ու պատմական է. Հռովմայեցիք և Բիւզանդիոյ կայսերք տիրած են սոյն քաղաքին որ անուանի է զանազան պատերազմներով և Տօռիլէր անուամբ, մինչեւ Օսմանեան պետութիւնը տիրապետած է անոր։

Էսկիշէհրին ընդարձակ դաշտի մը մէջ փոխադրուած է բարձրաւանդակէ մը ուր կառուցեալ էր հին Տօռիլէրն և ոյր հնութիւնք ցարդ կը մնան փլփլած պարիսպներով։ Սոյն քաղաքին մէջէն կ'անցնին, Փօճա-Սու և Սար Սու գետակները հռովմայեցւոց կառուցած մեծ կամուրջներու տակէն։

Սոյն քաղաքին բերքերն առատ են, այծի բուրդ (Թիֆթիկ) ափիոն և մանաւանդ ծովափրփուր (écume de mer) կոչուած քարը շատ համբաւ ստացած է եւ քաղաքիս մեծատնութեան չահու աղբիւրը կը կազմէ։

Քաղաքիս բնակչաց թիւը 10.000ի կը հասնի, որոց մեծամասնութիւնը Մահմետականք կը կազմեն, սակայն ի շնորհս Օսմանեան կառավարութեան թոյլտուութեան, գրեթէ 10—15 տարիներէ ի վեր շրջակայ քաղաքներէ հայք և յոյնք գաղթելով՝ հաստատուած են աստ կը պարապին ոմանք վաճառականութեամբ եւ ոմանք արհեստով։ Հայք և յոյնք և հայ հռովմէականք՝ ի շնորհս Վեհ. Սուլթանի հայրական գթածութեան՝ ունեցած են իրենց սեպհական եկեղեցիները և դպրոցներ։ Եկեղեցին հայոց՝ որ երկու հարիւր չափ տունէ կը բաղկանայ, փոքրիկ մատուռ մ'է որ ասկից գրեթէ ութը ինը տարի յառաջ կառուցուած է։

Եկեղեցւոյ մէջ երկու քահանայ կան, մին՝ բովանդակ ազգայնոց միաձայն հաւանութեամբը, քաղաքիս եկեղեցւոյ վրայ Գեր. Ղեւոնդ եպիսկոպոսէն ձեռնադրեալ արդի քահանայն է, որ ամենամեծ լըջութեամբ պաշտօնավարելով՝ հասարակութեան համակրութիւնը վայելելու յաջողած է. գալով երկրորդ քահանային, սա գրեթէ չորս տարիէ ի վեր պաշտօնէ դադրած է հասարակութեան հակակրութեանը եւ նախկին Առաջնորդ Գեր. Ղեւոնդ եպիսկոպոս Շիշմանեանի, յուսահոգի Դերձակեան Գէորգ եպիսկոպոսի եւ արդի Առաջնորդ Յովսէփեան Պօղոս վարդապետի ու թաղական խորհրդոյ դրած արգելից պատճառաւ։

Սոյն Տէր Համազասպ քահանայն ցարդ կը մնայ քաղքիս եկեղեցւոյ մէջ անպաշտօն եւ իւր ներկայութիւնը անդադար խնդիրներ կը յարուցանէ։ Ուստի կը խնդրեմք որ Ազգ. Պատրիարքարանն իւր ուշադրութիւնը դարձնէ վերոյիշեալ քահանային վրայ եւ բարեհաճի տնօրինել պարտ ու պատշաճը։

ՑԱՆԴՈՒԳՆ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ Ի ՉԻՔԱԿՕ

Դիրեթէ անհաւատալի յանդգնութեամբ գողութիւն մը տեղի ունեցաւ ցերեկ ատեն Հարաւային Չիքակօի փոխառութեան պանքային մէջ։ Երեք անծանօթք կէս օրէն մէկ ժամ ետք Պանքային գրասենեակները կը մտնեն, երբ Վալթէր Վիլլիս անուն պաշտօնեայն առանձին էր հոն, եւ միւսները ճաշի գացած էին։ Մինչդեռ երկու չարագործները խօսքի բռնած էին Վիլլիսը ներսի կողմէն, երրորդը ներս կը մտնէր գրասենեակէն եւ կայտառաճայր դաւաղանով սոսկալի հարուած մը կ'իջեցնէր խեղճ պաշտօնէին գլխուն։ Այն ատեն չարագործք դարանին մէջ գտնուած 4,500 տոլարի [illegible] կը յափշտակեն, դժբախտ Վիլլիսը դրամարկղին մէջ կը թողուն, և դուռն իրենց ետևէն գոցելով կառքին մէջ ցատկելէ ետք սրարշաւ կ'ընթանան դէպ ի Չիքակօ։

Սակայն ճիշդ նոյն պահուն ճաշէ դարձող միւս պաշտօնեայք՝ գործին տեղեակ՝ մեծ իրարանցում կը հանեն։ Մէկ վայրկենի մէջ լայնափող հրացաններով զինեալ շատ մը ոստիկաններ կառք մը կը հեծնեն եւ գողերուն ետեւէն կ'սկսին արշաւել։ Այն ատեն հալածումն մըն է կ'սկսի, որ մեծ յուզումն կը պատճառէ ոչ միայն ի հարաւային Չիքակօ, այլ նոյն իսկ բովանդակ Չիքակոյի մէջ։ Հրացանի բազմաթիւ հարուածներ կը փոխանակուին երկուստեք՝ փողոցներուն և ծառուղիներուն մէջ։

Երեք գողերը տեսնելով որ պիտի բռնուին, իրենց կառքը կը թողուն Չիքակօ մտնելու պահուն։ Գողերէ մին՝ Ճօն Քորպէթ անուն ի տես ոստիկանաց հրացանի փողերուն որք իւր վրայ ուղղուած էին, անձնատուր կ'ըլլայ։ Բայց միւս երկուքն, իրենց մօտ կեցող Շարլ Միլլէր անուն մսագործի մը կառքին մէջ ցատկելով, անոր հետ միասին կ'սկսին նորէն փախչիլ արագընթաց։ Միլլէրի վրայ կասկած կայ թէ գողերուն մեղսակից էր և թէ իր կառքով դիտմամբ կեցած էր Չիկաքօի մուտքին մօտ որպէսզի աւազակներու փախուստին օգնէ։ Այսու հանդերձ, հալածումը նորէն կ'սկսի փողոցներուն ու ծառուղիներու մէջէն, և նորանոր հարուածներ կը փոխանակուին փախստականաց և ոստիկաններու միջեւ։ Ճամբան՝ երեւնէ աւելի ոստիկանք և պահակներ միւսներուն կը միանան։ Այս վերջնոց մին, Բադրիք Օպրիէն անուն, ծանրապէս կը վիրաւորուի ատրճանակի հարուածով մը։ Եւ սակայն, վերջապէս, գողերը շրջապատուելով կ'ստիպուին անձնատուր լինել։ Միլլէրն ալ կը ձերբակալեն, թէեւ նա կը պնդէր թէ գողերն իւր կառքին մէջ առած էր անոր համար միայն որ ատրճանակով սպառնացած էին իրեն։ Գողցուած բոլոր սակը կը գտնուի. դրամատան պաշտօնեայ Վիլլիսի վէրքը շատ ծանր չէ։

ԱԶԴ

Ֆալքըն շոգենաւը, եկաւ Օտեսայէ, և շուտով Լիվրբուլ կ'երթայ։

Ֆօքնէր շոգենաւը նաւապետ Մուռ, Լիվրբուլէ աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

ԷՏ. ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Գործակալ Ֆալքընի և Ֆօքնէրի շոգ. ընկ.

ԱԶԴ

ՔԻՒՆԱՐՏ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.
CUNARD

Մարգէթս շոգենաւը Լիվրբուլէ աստ կ'սպասուի գալ ամսոյս 14ին։

ԱԶԴ

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Իւկօ շոգենաւը, նաւապետ Ռօպրն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Փոյքօ շոգենաւը, նաւապետ Բէյլի, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 24ին և մարտ 13ին աստ կ'սպասուի։

ՍԻՐՈՒՓ ՄՕՐՈՒ Ի ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 25 սեպտ. 1889

Պարոնայք Սգոթ և Պօուն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոթի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և տկարութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս համեղ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօրու ձկան իւղէն և [illegible] զայն։

ՏՐ Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ԲՕՍԹԱ ՎԷ ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Էվվէլճէ տախի աֆամթէ իլան օլունտուղը վէճհլէ Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա Նէզարէթի ալիյէսինին 307 սէնէսինէ անպար վէ Փաշաբաղչէ իչին մուզթաճի պագըր վէ թիմուր թէլ վէ իզօլաթէօր վէ գըր թասլյէ վէ իր վէ մուշամմա վէ մէշին վէ գօզ քէօմիւրիւ վէ լէվազըմաթը սայիրէնին իճրա գըլընմագտա օլան միւնագասասընըն իհալէի էվվէլիյէսի իճրան շուպաթըն 19ընճը սալը կիւնիւ վէ 100տէ 5 թէմինաթ իլէ իհալէի գաթիյէսիտէ վէրտաար չարշէնպէհ կիւնիւ մուգարրէր պուլունտուղու թէքրար իլան օլունուր։

16 շուպաթ 306 879

ԻԼԱՆ

ՇԷՀՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Իւչ ճիւզ ճէտի սէնէսինտէ մէրքէզի էմանէթէ տէվայիրի պէլէտիյէտէ գուլլանըլմագ իւզրէ միւպայեա օլունաճագ գըրթասիյէնին միւնագասասը տէքատէյէ օլուպ չուպաթըն եիրմի պէշինճի պազար իրթէսի կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէ վէ սալը կիւնիւ իհալէի գաթիյեսի իճրա օլունաճաղընտան իթասընա թալիպ օլանլարըն միւտատէթի մէզքիւրէ զարֆընտա Շէհր էմանէթի մէճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

16 շուպաթ 306 897

ԻԼԱՆ

ԴԱԳԸ ՍԸՐԱՍԸՐԻ

Էտիրնէ գարիպսը տախիլինտէ Զաքէր աղա մահալլէսինտէ Զիչէք Պաղչէսի տիմէքլէ մարուֆ պօսթանտան միւֆրէզ դարաղօլխանէ արսասը իճարէ վիրիլէճէկլինտէն, թալիպ օլանլարըն մուհասեպաթ սայիրէսի չիւպէի մախսուսընա միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

18 Շուպաթ 1891 888
Նօ. 29 1—2

ԻԼԱՆ

ԴԱԳԸ ՍԸՐԱՍԸՐԻ

Տայիրէքլի աւքէրիւէ մաթպաասընտա հասըլ օլան գըրբընթը քեաղըտլար ֆիրուխթ իտիլէճէկլինտէն, խաթէք իտէնլէրին մուհասէպաթ սայիրէսի չիւպէի մախսուսէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

18 Շուպաթ 1894 889
Նօ. 30 1—3

ԻԼԱՆ

ԴԱԳԸ ՍԸՐԱՍԸՐԻ

Տէօրթիւնճիւ Օրտաւի Հիւմայուն քումանտա իխթիյաճաթընա իչիւն, միւպայեա օլունմագ իւզրէ միւնագըսաեա գօնուլան իւչ պին պէշ ճիւզ գըյյէի արփա սալը թէքլիֆ պէհէր գըյյէսի ալթըի օն հէտի պուչուգ ղըրուշա թալիպի ճըգմըշ օլուպ, չուպաթըն Ռումինին եիրմինճի կիւնինէ գատար պէհէր կին միւնագասաը պիթիրմա, մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիի վիրիլէճէկլինտէն, իթասընա վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէմինաթլարըն թալիպ օլանլարըն մազգիւր կիւնտէ Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

18 Շուպաթ 1891 890
Նօ. 31 1—3

ԻԼԱՆ

ԴԱԳԸ ՍԸՐԱՍԸՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչիւն միպայէա օլունմագ իւզրէ մէվզըի միւնագասաեա գօնուլան պին թօփ գալըն պամուք պէզինին Նիմանէսի վէճհ իլէ, պէհէր թօփը դըրք ալթը ղըրուշա թալիպի ճըգմըշ օլուպ, չուպաթըն եիրմինճի կիւնինէ գատար պէհէր կին միւնագասաը իճրա օլունարագ, մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիի վիրիլէճէկլինտէն իթմաընա վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէմինաթլարըն թալիպ օլանլարըն մազգիւր կիւնտէ Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

18 Շուպաթ 1891 891
Նօ. 32 1—3

ՈՅԺ ԵՒ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ

Ժէրոտէլի մաքրողականը, Վիշիի բաղկէլլ մը մեծութեամբ շերտօրու բաժնուած, մաքրողական և զովացուցիչ նշանաւոր յատկութիւններ ունի. թէ՛ ծծուն և թէ՛ ուսումն, այդ ախորժահամ շերտերը ճշմարիտ անուշեղէն մ'են դժուարահաճ կանանց և փափուկ տղայոց համար։ Զափահաս մարդիկ լաւ չմարսող ծերունիք, նստուկ կեանք վարողները պարտին զայն կանոնաւորապէս գործածել։ Մաղձը, Արեան բորբոքումները, [illegible]ութիւնը, լեռ ցաւ,

ՏԱՐԵՑԱԼ ՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԻՒՐ ԱԽՈՐԺԱԿ, ՖԻԶԻՔԱԿԱՆ ՈՅԺ, ԹԱՐՄ, ՎԱՐԴԳՈՅՆ ԱՆՈՂՈՐՈՐ ՔՈՒՆ
ահա արդիւնքներ որ ձեռք կը բերուին Ժէրոտէլի Մաքրողականին կանոնաւոր գործածմամբ։ Ճաշէն առաջ մէկ շերտ տալ։ [illegible]

քիչ ժամանակի մէջ կ'անհետանան։ Դէմքին մորթը կը պայծառանայ և առողջութեան ուժորթին թարմութեան հետ՝ զուարթութիւն կը վերստանայ մարդ։ Ժէրոտէլի Մաքրողականը կը գտնուի ամէն դեղատանց մէջ։ Տուփը կը պարունակէ 18 անգամի համար դեղ և ի Ֆրանսա կ'արժէ 1.50 Ֆրանք։

Երկու շերտ իբր նմոյշ կը ղրկուին ամէն խնդրողներուն, երբ դիմեն առ Պ. ԺԷՐՕՏԷԼ և հեռաւոր եղբարանաց ի Սէն-Ժէնէհօւ [Ֆրանսա։]

Ի Կ. Պոլիս Օ Պօն Մարշէ.—Ժօրժ Խալապաք.—Թիւթսու —Վէնսան Գաստալեան.—Տ. Մ. Մէզպէքի.—Ղազարոս Ղազարեան։ 8—8

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ՚է որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատւութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 27

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ՚ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ առաքագրելոյ, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ու ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889	»	5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » »	»	12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ՚ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՕՌԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ՚ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 38

ԵՌԱՑԵԱԼ ԱՆԹԻԲԻՌԻՆ

ԼԸ ԲԷՏՐԻՒԼԻ
ԸՆԴԴԷՄ ԳԼԽՈՒ ՑԱՒԵՐՈՒ, ԾՈՎԷ ԲՌՆՈՒԵԼՈՒ
ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԴԱՐՄԱՆ ԻՆՖԼՈՒԷՆԱՅԻ ԵՒ ՏԱՆԿԻ

Ասիա Գաւառնիքը կը փարատէ դեղին գործածութեան յառաջ բերած խիթերն և սրտի խառնուքը։

ԼԸ ԲԷՏՐԻՒԼ ԵՒ ԸՆԿ. ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ։ 852

ՄՈԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

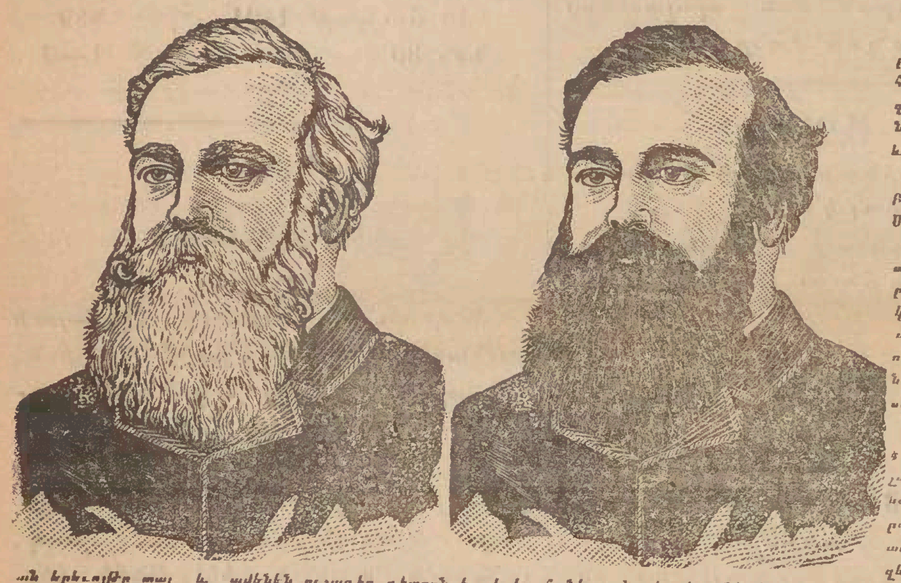

Նոր գիւտ մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Բաղկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո՛րչափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամէնէն բնական երեւոյթը տալ և ամէնէն ուշադիր դիտողն ի դերեւ հանել։ Կը կասեցունէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ [illegible] անհետացնէ և նոր այժ կուտայ մազային մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ։

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակն երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սպունգով մը թեթև կերպով մազերուն վրայ անցունել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչև որ հեղուկը ցամքի։ Բոլոր մազերը մէկ չըլլալով, [illegible] մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ՚ըլլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն ամիսներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք կայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Միայն դէմքն և ձեռները լուալ առ ի զգուշութիւն։

Ծան. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէն ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքալիով. ապա գլուխն զովելու է այդ ներկին մէջ թեթեւապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվօտա պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամվէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 601

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր ամսոյ	Ժ. Ը.Ե.	Երթալու տեղը
Հ. 18/2	Եր.	Օտեսա
Հ. 19/3	5 Եր.	Աղեքսանդրիա
Հ. 20/4	10 Առ.	Անատոլու
Հ. 20/4	10 Առ.	Սեւաստոփոլ
Հ. 21/5	2 Եր.	Օտեսա

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական Ընկերութեան ի Քիրէճ Գաբու։ 26

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Նիւքասըլ-Անգլիա, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Պալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Ռանտէր	1700
Ապօլլօ	3500	Կիտանօ	2200	Բլանքօ	1500
Արգօ	300	Կօզօ	1[illegible]00	Բօլօ	1000
Արիօստօ	4000	Կրօտնօ	2200	Քուիտօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրոտինօ	220	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրաւօ	2000	Հինտու	7000	Րօլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	26[illegible]0	[illegible]յակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիպսօ	2500	Ճինօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէյլօ	2000	Սանդրիակօ	8200
Գատօ	2000	Քօլբինօ	4200	Սաբֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօմնօ	2200	Սալվիօ	2000
Ջիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սորէնտօ	4300
Գլիօ	4500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գոլորատօ	[illegible]400	Լիվօրնօ	3000	Թաւրօ	1200
Տիտօ	2500	[illegible]ալմօ	1[illegible]00	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	[illegible]500	Մարէնկօ	4300	Թօբբինօ	900
Տուրօ	4800	Մարդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրագօ	4100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էյնաամօ	2600	Մուրինօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտորատօ	3000	Նիլօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Ջիֆալոնիա	200
Ֆրանթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճրմպօ	200
Ֆալքօն	800	[illegible]դրանօ	4[illegible]00	Զէրօ	140
Ֆիտօ	700	Օդօ	2000	Մօսքիթօ	120
Էճիբշըն Մօնարք					8000
Բիրժիըն Մօնարք					8000
Լըտիըն Մօնարք					8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ՚ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ
խան, Ղալաթիա
192

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՑԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բօնէի միջեւ կանոնաւորական բանուկ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է [illegible] որ մարտ 4ին Մարսիլիայէն և մարտ 11ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անոբօլ որ պիտի մեկնի մարտ 3ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 250 ֆրանք
Բ. » 178 »

[illegible]

Նաւողջէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 14
21

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվրբուլի և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Քանոբուս	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրօա	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Բէրա	3000
Թէպա	3250	Լոտիւս	800
Մակեալա	3250	Օլիմբիա	800
արիօթիս	3250	Սէպիլ	700

Բեռ շոգենաւ, Նաւապետ Ճօնս, ամսոյս դէպ ի 22ին Լիվրբուլէն աստ կ՚ըսպասուի ի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
36 31. Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻ

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բօուէլ կ՚ընդունի անընդհատ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

ԻՆՔՆԱԲՈՒԽ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Ջիկին Մառի Ռօզ հռչակաւոր երգչուհին, սապէս կը գրէ. «4 Յունուար 1890 — Սիրելի.. կը հարցունէք թէ ինչպէս զերծ մնացի ինֆլուէնցայէն, թէ որպիսի՛ գաղտնիքով կրցայ այնքան փայլուն վիճակի մէջ պահել ձայնս։ Ըսեմ. միայն գործածութեամբ Բօուէլի «Պալսամ օֆ Անիզիտ» կոչուած դեղով։ Այս հաճելի դեղին կանոնաւոր գործածման կը վերագրեմ՝ ձմրան [illegible] եղանակին յատուկ զանազան հ՚անդութիւններէ զերծ մնալս, որով կրցայ ի դերեւ չի հանել հասարակութեան յոյսերը։ Գործածեցէք ուրեմն Բօուէլի այս պատրաստութիւնը. [illegible] պիտի բուժէ զձեզ»։ Ձերդ ՄԱՌԻԱ ՌՕԶ ՄԷՓԼԷՍՆ

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին 1/2 բէնի, 2 շիլին 3 բէնի և 11 շիլին։ — Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս Ռօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.

601 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվօտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97

ԲԱԹՐԻՕԹԻՔ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

PATRIOTIC Life and fire assurance Company

Հիմնեալ ի 1824

Դրամագլուխ	Անգղ. Ոսկի	1,500,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	121,984
Պահեստի դրամ	» »	250,000

Սոյն ընկերութիւնը դիւրամատչելի պայմաններով ամէն շէնք, կարասիք և ապրանք հրդեհի վնասուց դէմ կ՚ապահովագրէ։

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱԼՊԷՐԹ ՀՕՖՄԱՆ

Ապահովագրութեանց և այլ տեղեկութեանց համար դիմել առ
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղի տեսուչ
ՄԻՀՐԱՆ Ց. ՍԱՐԸԵԱՆ
Գործակալ Ապահովագրական Ընկերութեանց

Սթամպօլ, Պաղչէ-Գաբու Թիւ 27, մաքսատան դիմաց։ 172

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՒԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջանկ. թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Ջմիւռնիա Իվանէլլիքի փողոց Թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին աւթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ՚ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պելճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուածք, կիսագդեստք, քալիքօ, քօրսէ, թաշկինակ, սեղանի պիտոյք, շապիկ, [illegible], ռամանք, ֆլանէլ կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագդեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելում մի բրած է նաև ապսպրուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոյն ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապսպրեն։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալթօներ խիստ չափաւոր գներով։

Կը ծախուին մեծ և փոքր քանակութեամբ։

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ 188

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԶՈՒՏ ԻՒՂ

Իբոֆոսֆիթ կիր և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղճմութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐԱՅԼ 852

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211, Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

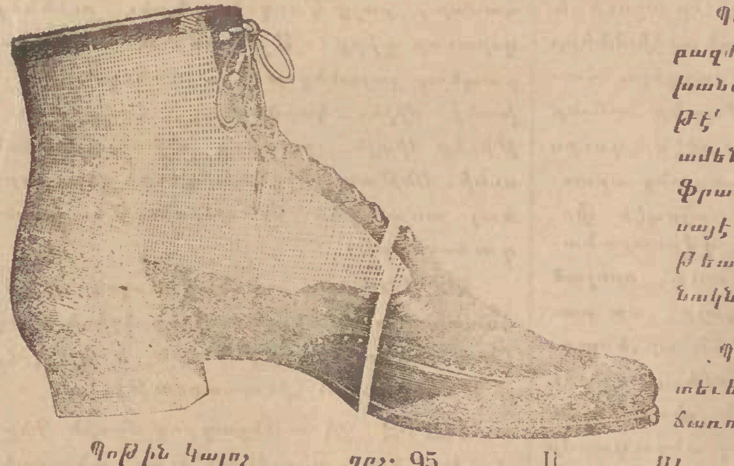

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամեն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ Ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կօշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին։

Պօթին կալոշ	Ղրշ. 95		Սկարբին	Ղրշ. 52
Մանթալը Պօթին	» 75		Գալատական կալոշ	» 45
Պօթին	» 67		Կանանց մուճակ	» 35
Մոյկ	» 140		Կանանց սկարբին	» 40
Մոյկ և կալոշ	» 130			

(203)

Ապսպրուածներուն վրայ տասը դրուշ յաւելում կըլլայ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1890, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	46				
	Առաւօտ												Իրիկուն												
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 ...	7 30	7 50	8 30	9 ..	9 30	10	10 30	1 ...	11 30	12	1 30	2 ..	2 30	3 ...	4 ...	4 30	5 .	5 30	6 30	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 39	7 9	7 39	8 8	8 39	9 9	9 39	10 9	10 9	1 9	11 39	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 9	4 39	5 10	5 40	6 40	...	...	...	...
Ենի-գաբու	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 43	10 13	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 43	5 14	5 44	6 44	...	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 49	10 19	10 49	11 18	1 49	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 49	5 20	5 50	6 50	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 54	7 23	8 1	8 22	8 54	9 21	9 54	10 24	10 54	11 21	11 54	12 22	1 54	2 21	2 54	3 23	4 25	4 54	5 26	5 56	6 56	=	...	...	...
Մագրիգիւղ	7 9	7 33	8 12	8 39	9 6	...	10 5	10 35	11 6	...	12 6	...	2 6	...	3 5	3 36	4 35	5 6	5 39	6 9	7 9	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	...	...	11 15	...	12 17	...	2 15	...	...	3 45	...	5 15	5 48	6 19	7 18	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 2	...	...	...	...	...	...	12 25	...	...	...	...	...	...	...	...	6 27	...	...	...	...	...
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	51				
	Առաւօտ											Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 [illegible]0	...	...	...	...	...	...	...	7 6	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	6 30	7 ...	...	8 ...	8 30	...	9 30	...	...	...	11 30	...	1 30	...	2 30	...	4 ...	...	5 30	6 ..	7 18	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 40	7 10	7 40	8 11	8 40	...	9 40	10 10	10 40	...	11 40	...	1 40	...	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	7 43	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 53	10 24	10 53	11 26	11 53	1 24	1 53	2 26	2 53	3 24	4 24	4 53	5 54	6 23	7 57	...	...	...	...
Սամաթիա	6 56	7 26	...	8 26	8 56	9 29	9 57	10 28	10 57	11 29	11 57	1 28	1 57	2 29	2 57	3 28	4 28	4 57	5 58	6 27	...	...	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Ենի-գաբու	7 2	7 32	...	8 32	9 2	9 34	10 3	10 34	11 3	11 34	12 3	1 34	2 3	2 34	3 3	3 34	4 34	5 3	6 4	6 33	...	...	...	...	...
Գում-գաբու	7 8	7 38	7 59	8 38	9 8	9 38	10 8	10 38	11 8	11 38	12 8	1 38	2 8	2 38	3 8	3 38	4 38	5 8	6 8	6 38	8 6	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	11 46	12 16	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	6 16	6 46	8 15	...	...	...	...
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ՚ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն ընդունուին. Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. վակոններ։ 15